

Historisch boerderij-onderzoek in het richterambt Diepenheim.

Auteur: Henk Woolderink.

Uitgave: Vereniging Oudheidkamer Twente te Enschede, 2014.

Inleiding

Veel mensen die in Twente stamboom-onderzoek doen, komen terecht op een flink aantal boerenerven waar voorouders hun jeugd of volwassenheid hebben doorgebracht. Naast genealogische gegevens is het ook altijd een uitdaging om meer te weten te komen over de omstandigheden waaronder deze voorouders hebben geleefd. Dat laatste is vaak een ingewikkelde zoektocht naar thans verdwenen rechtssystemen en omstandigheden. Dit boek wil per boerderij sporen aangeven in welke archieven en publicaties men gericht onderzoek kan doen om daarover meer te weten te komen.

In het voorjaar 2013 vindt in het huis van de Vereniging Oudheidkamer Twente in Enschede voor de vierde keer een cursus "Boerderij-onderzoek in Twente" plaats. Een aantal oud-cursisten werkt thans mee aan een "werkgroep boerderij-onderzoek in Twente". Deze heeft een format samengesteld voor het invoeren van data. Van het richterambt Diepenheim heeft Gerard Oude Elferink uit Vught een aantal data ingevoerd. De leden van de werkgroep zijn momenteel: Gerda Voorthuis-Lefers te Delden, Johan Altena te Diepenheim, Jan ter Heegde te Usselo, Henk Huiskes te Vriezenveen, Jan Olde Kalter te Oldenzaal, Jan Tijman op Smeijers in de Lutte en Henk Woolderink te Borne. De werkgroep treedt tevens op als klankbord voor de resultaten.

Het "Historisch boerderij-onderzoek in het richterambt Diepenheim" is het 6^e deel van een serie. De richterambten Delden, Ootmarsum, Borne, Oldenzaal en Enschede zijn reeds verschenen en daarna wordt de serie vervolgd met de richterambten Kedingen en Haaksbergen en tenslotte de heerlijkheid Almelo. Het Twente vóór 1811 (invoering Franse wetgeving) was vanaf de vroege middeleeuwen ingedeeld in richterambten en schoutambten. De geografische grenzen van de richterambten en schoutambten zijn in de regel gelijk aan die van de kerkelijke parochies, maar in het gericht Diepenheim dragen de buurschappen Middendorp en Achterveld het miskoorn af aan de Kerk te Neede en de buurschap Negenhuizen aan de Kerk te Markelo. Het gericht Kedingen omvat meerdere parochies: Rijssen met de dochterkerk Wierden, alsmede Goor met de dochterkerk te Markelo.

De hoge rechtspraak voor halsmisdrijven is voorbehouden aan de drost van Twente en in de heerlijkheid Almelo aan de Heer van Almelo. Haaksbergen en Diepenheim vormen samen een apart drostambt. De richters waren in hun gebied belast met de lage rechtspraak: het plaatselijk bestuur (thans de burgemeester), het familierecht zoals voogdij etc. (thans de kantonrechter) en de vrijwillige rechtspraak zoals koopactes, hypotheek en testamenten (thans de notaris). Voorwaar dus een uitgebreid takenpakket. Toch was dit takenpakket weer niet iedereen omvattend in het richterambt. Er waren ook andere rechtsprekende instanties en rechtskringen. De hofhorigen vielen onder het hofrecht en moesten voor hun recht naar de eigen hof, bijvoorbeeld de bisschoppelijke hof Kagelink te Diepenheim. En bezitters van leengoederen moesten voor rechtszaken als beleningen, verkopen en hypotheek naar hun eigen leenheer, bijvoorbeeld Overijssel, Munster of Keulen. Tenslotte had ook de adel nog een eigen rechtskring: de Hoge Bank in Zwolle.

De structuur van het boek.

Twente is het land van de textiel en met een knipoog naar dit verleden zou dit boek vergeleken kunnen worden met een Twents stuk linnen, bestaande uit een schering en inslag.

De schering is dan per boerderij de lange termijn geschiedenis: van vroege middeleeuwen tot circa 1850. In 1832 wordt het kadaster ingevoerd en dat vormt het scharnierpunt tussen de tijd ervoor en de tijd erna. Het minuut van het kadaster heeft, in ieder geval voor Twente, de tijd vóór 1800 prima geconserveerd. De grote veranderingen in het bodemgebruik in Twente gebeuren pas na de verdeling van de marken circa 1850 en die ontwikkelingen zijn minutieus vastgelegd in het kadaster. Een uitzondering heb ik gemaakt voor het adellijk grootgrondbezit dat zich nog tot na 1850 voortzet. Sommige boerderijen zijn thans nog steeds in het bezit van Huis Weldam, Huis Diepenheim, Huis Warmelo, Huis Nijenhuis of Huis Westervliet.¹) Dat is relevant om te weten in het kader van boerderij-onderzoek en die erven zijn aangegeven met >2000: tot na het jaar 2000.

Daarbij is ook de *aard* van de boerderij in de loop der eeuwen aangegeven, alsmede de zeldzame keren

1 H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", jaarboek Twente 1965, pag. 15-63.

dat de aard van een boerderij wisselt van hofhorig naar allodiaal, hofhorig naar leen of van leen naar allodiaal. In de aard van de boerderij geldt echter in de regel een grote mate van continuïteit.

Allodiaal: Dit is de oudste rechtsvorm van een boerderij die reeds van Germaanse oorsprong is. In tegenstelling tot wat soms beweerd wordt, heeft Karel de Grote niet aan het begin gestaan van de allodiale goederen, want ze komen ook voor in andere landen onder Germaans recht, zoals het nog steeds bestaande *odelsrett* (Noorwegen) en *aedelsrett* (Zweden). In die landen is Karel de Grote nooit geweest. De *odel*, *aedel*, *edel* en *adel* is van oorsprong de vrije Germaanse boer die eigenaar is van de boerderij van zijn familie. In de *actes* komen ze voor onder de beschrijving van vrije goederen, eigen goederen, edele goederen, of een combinatie van deze termen “vrij-edel-eigen goed”, “edel-vrij goed”. Gegevens over deze boerderijen zijn vooral te vinden in de gerichtsprotocolen van het richteramtb. De ‘dagelijkse richter’ ging over de vrije mensen en vrije goederen.

Hofhorig: Er is in ieder geval vanaf de middeleeuwen sprake van hofhorigheid en horigen. Dat slaat op de hofhorige boerderijen en hun hofhorige bewoners. Er is sprake van een twee-eenheid: de boerderij en de bewoners horen bij elkaar. Dat is wel eens in negatieve zin vertaald naar onvrije bewoners, die een soort half slaven zouden zijn. 2) Maar je kunt met hetzelfde recht spreken van onvrije eigenaren. Ze konden hun hofhorige boerderijen wel verkopen, maar niet zonder dat de rechten van de bewoners (het hofhorig erf- en bouwrecht) mede overgingen en door de nieuwe eigenaar moesten worden geëerbiedigd. Hofhorige boeren waren dan ook niet beklagenswaardige mensen, maar veelal de rijkste en welvarendste boeren in de buurschap. In de middeleeuwen was de horigheid de meest gangbare exploitatievorm van de boerderijen in Twente, maar gaandeweg worden de boerderijen door met name kasteelheren en kloosters omgezet in pachterven. Bij de Domeinen (de Hoven Ootmarsum, Oldenzaal, Borne, Delden, Wiene en Goor), de Ridderschap (Proosdijhof en Kapittelhof Oldenzaal) en het Kapittel van St. Pieter te Utrecht (Hof Espelo in Lonneker) blijft de (hof)horigheid echter bestaan tot het einde omstreeks 1770-1800. Ook de erven behorende onder de Hof Kagelink hebben pas na 1800 het Domein uitgekocht en de bewoners zijn dan pas volledige bezitter van hun erve geworden. Dat is bij de betreffende erven vermeld en dat is in het kader van deze studie ook relevant, omdat gegevens over deze boerderijen hoofdzakelijk te vinden zijn in de hofboeken van de hoven en de rentmeestersrekeningen.

Leengoed: Een derde categorie boerderijen heeft de status van leengoed. Het leenstelsel is ontstaan in de tijd van de Karolingische vorsten en heeft stand gehouden tot de Franse tijd. De leengoederen worden door de leenheer in leen uitgegeven aan zijn leenmannen (vazallen) om in het levensonderhoud van hen en hun gezinnen te voorzien. In tijd van oorlog moeten de vazallen in wapenuitrusting komen opdraven om hun heer te steunen in de strijd. In Diepenheim is sprake van speciale leenmannen, de borgmannen, die als taak hebben om de borg te Diepenheim te verdedigen. Omstreeks 1800 komt aan het leenstelsel (in ieder geval in Twente) een definitief einde. Gegevens over deze boerderijen zijn te vinden in de leenprotocollen van de diverse leenkamers.

Naast de *aard* van het erve (allodiaal, hofhorig of leen) worden ook voor zover bekend de *eigenaren* van de boerderijen in de loop der eeuwen weergegeven. Daaronder volgen de *tienden* en *uitgangen* die op het erve kunnen rusten.

Tienden: Sinds de kerstening van Twente zijn de boerderijen belast met een kerkelijke belasting: de tiendheffing. 3) Ieder jaar moet de boer, als de oogst in garven op het land staat, de tiendheer waarschuwen en die heeft dan recht op het 1/10 deel van de oogst. Het was een zware belasting die gelijk stond met circa ¼ deel van de waarde van de boerderij. De tiendheer hoeft geen kosten te maken: hij ploegt niet, hij zaait niet, hij maait niet, maar bergt het graan wel in zijn schuur. Er bestaan allodiale tienden en leentienden. De leentienden met hun leenkamer en de eigenaren worden zoveel mogelijk vermeld. Waar geen leen is vermeld, betreft het allodiale tienden, ofwel er is (nog) geen leenverband gevonden. Normaal worden de tienden in natura op het land geïnd bij het oogsten. Dit stuit vaak op praktische bezwaren. Bijvoorbeeld als de boer moest wachten met oogsten tot na de tiendheffing terwijl er onweer of ander onheil dreigt. Veel tienden zijn in de loop der eeuwen omgezet in *sloptienden*. Er wordt een vast aantal mudden afgesproken die op een later tijdstip onder het slop op de deel van de boerderij in ontvangst wordt genomen door de tiendheer. Daarin schuilt weer een nieuw nadeel: bij een goede oogst krijgt de tiendheer te weinig en bij misoogst krijgt hij meer dan hem toekomt. Er zijn voorbeelden dat bij echte misoogsten en onmacht van de boeren de tiendheren ook met minder genoegen namen.

2 W.H.J. Massink, “Hoorige Rechten in Twenthe”, proefschrift RU Leiden, Zwolle, 1927.

3 O.a. Henk Woolderink, “De Hof te Borne 1206-2006”, Heemkundevereniging Borne 2006, pag. 16-17.

Uitgangen: Zijn kleinere lasten op het erve. Ze zijn vaak ontstaan via schenkingen van de eigenaren, bijvoorbeeld aan kerkelijke instellingen (proosdijen, kapittels, vicaries en kloosters) als tegenprestatie voor de stichting van memories of jaargedachtenissen. Ook kunnen uitgangen het gevolg zijn van het feit dat eigenaren van een erve (tijdelijk) geld nodig hebben en daarvoor bijvoorbeeld 1 mud rogge als uitgang in de boerderij vestigen, totdat de schuld is terugbetaald. Sommige schulden zijn nooit meer ingelost en daardoor zijn de uitgangen blijven bestaan totdat ze, soms vele eeuwen later, zijn afgekocht. Uitgangen moeten door de boer op een vaste dag in het jaar bij de rechthebbende worden afgeleverd. De brenger en zijn paard krijgen dan wel te eten en drinken voordat ze de terugreis aanvaarden.

Miskoren: Een speciaal soort verplichting is het miskoren. Al ver voor de reformatie, waarschijnlijk vanaf het ontstaan van de kerspelkerk, moeten de grote boeren binnen het gericht 1 schepel rogge als miskoren betalen aan de parochiekerk. Opmerkelijk is dat de koster van Markelo in de buurschap Negenhuizen jaarlijks op st. martini (11 november) 1 spint rogge aan miskoren in ontvangst neemt. 4) Uit verkoopaktes blijkt dat de boeren uit het Achterveld van Markvelde miskoren afdragen aan de Kerk te Neede. Hiervan kunnen de voorgangers (pastoors en na de reformatie dominees) van een levensonderhoud worden voorzien. Dat geldt ook voor andere functionarissen, zoals de koster, de voorzanger, de organist en de doodgraver. De verplichting rust op het huisperceel. Ook zeggen de gegevens veel over de geschiedenis van een boerderij. Als een volle boerderij gedeeld is in twee halve erven dan zijn die beide belast met 2 spint rogge. De nog kleinere, veelal later gestichte boerderijen, worden belast met stuivers en hoenders. Zowel het ontstaan als het einde van het miskoren verdient nog veel onderzoek, omdat het veel informatie kan opleveren over de ontwikkeling van de buurschappen en hun erven.

Tot zover de lange termijn geschiedenis, ofwel de schering van ons weefsel. Als inslag zijn drie momentopnamen gekozen. Ze zijn momentopnamen van de boerderijen.

Het Schattingsregister van 1475

Als eerste referentie bij de boerderijen is in de andere richterammbten 'Het schattingsregister van Twente van 1475' opgenomen. 5) Helaas zijn daarin de boerderijen uit Diepenheim en Almelo niet opgenomen. Almelo is een aparte heerlijkheid waar de Heer van Almelo de scepter zwaait. De heerlijkheid Diepenheim was weliswaar sinds 1331 in het bezit van de bisschop van Utrecht, maar vormt blijkbaar in 1475 toch nog een aparte administratie. Het kan ook zijn dat Diepenheim toen in pandschap en beheer was van Gelre.

De Verpondingsregisters van 1601 en 1602

Deze verpondingsregisters bevinden zich in Zwolle. 6) Ze zijn getranscribeerd door een cursusgroep Oud-schrift van de Oudheidkamer Twente. 7) Ook deze registers geven een verre van compleet beeld van de huizen en hun bewoners rond 1600. De Tachtigjarige oorlog heeft zijn sporen in Twente achtergelaten. In de richterammbten Ootmarsum en Oldenzaal zijn veel boerderijen verlaten en liggen woest. De soldaten van koning Philips II worden genoemd als daders. Ze hebben het platteland afgestroopt naar hout, voedsel en roofgoed en hebben zo bijgedragen aan de verwoestingen. Uit de verpondingsregisters blijkt dat ook Diepenheim ernstig geleden heeft onder de verwoestingen van het oorlogsgeweld. Waarschijnlijk is dat in Diepenheim te wijten aan de Staatse troepen die op bevel van de Staten Generaal vanuit Deventer 'de tactiek van de verschroeide aarde' hebben toegepast. In 1601 proberen de Staten van Overijssel de belastingheffing via de verponding (grondbelasting) weer op te starten en moeten de boeren en bewoners van dorpen en steden opgave doen van hun landerijen. Voor iedere 2 mudden land moet 1 daalder (30 stuivers) betaald worden en voor 1 mud 15 stuivers.

Met de maten van de mudden is altijd gerommeld. Als het areaal bouwland van een boerderij door ontginning of aankoop groter wordt, blijft de opgave van het aantal mudden steeds gelijk. Vandaar dat de mud bouwland in de loop van de eeuwen ook steeds groter wordt: van 24 aren, naar 28 aren, naar 32 aren en 40 aren.

In de verpondingsregisters vindt men geen compleet beeld van het aantal huizen en bewoners. Alleen degenen die land in gebruik hebben en dat hebben aangegeven staan vermeld, maar er is ongetwijfeld

4 HCO Zwolle, toegang 145 hypothecaire boekhouding, inv.nr. 466, Inschrijvingsregister kantoor Deventer, deel XIV acte nummer 134 (1823), alsmede deel V acte nummers 576 en 577 (1812).

5 A.L. Hulshoff, "Het Schattingsregister van Twente van 1475", Uitgave VORG, Zwolle 1953.

6 HCO Zwolle, statenarchief, inv. nummers 2456 en 2457.

7 "Het Verpondingsregister van Twente van 1601", Uitgave Vereniging Oudheidkamer Twente, Zwolle 1985.

een aantal inwoners geweest die geen grond hebben gepacht of dat hebben verzwegen.

In dit document over Diepenheim zijn de nummers uit de publicatie van de Oudheidkamer Twente overgenomen, omdat deze nummering inmiddels veel gebruikt is in bronvermeldingen. De in 1601/1602 ontbrekende erven zijn genummerd met A, B et cetera. Uit deze publicatie zijn ook de teksten betreffende 1601 en 1602 overgenomen.

Het Minuutplan van het Kadaster 1832

De referenties met de jaartallen 1953 en 1980, aangegeven door 'plaatselijk deskundigen' in de Schattings- en Verpondingsregisters, zijn in deze studie niet gebruikt. Ze bevatten fouten die onderzoekers op het verkeerde been kunnen zetten. Een flink aantal boerderijen is in de 19^e eeuw verdwenen en zijn een eeuw later in het veld niet meer te traceren. Ook hebben sommige erven een andere naam gekregen. Op de minuutplannen van het kadaster 1832 en de bijbehorende oorspronkelijke aanwijzende tafels is 98% van de oude Twentse erven moeiteloos aan te wijzen. 8)

Veel boerderijen zijn op de kadastrale minuutplannen vermeld met hun naam en andere namen blijken uit de tenaamstelling in de kadastrale leggers, ofwel uit transport- en hypotheekaktes. Uit de belastbare waarde in de OAT's en leggers van het kadaster zijn het hoofderve en de lijftucht en wonersplaatsen te herleiden. De hoofderven zijn geschat in de klasse bewoond van 10, 9, 8 of lager met een belastbare waarde van f 18,- f 24,- f 30,- of hoger; de kleinere boerderijtjes zijn geschat in de klasse bewoond van 13, 12 of 11 met een belastbare waarde van f 6,- f 9,- of f 12.

De marken in het richterampt Diepenheim zijn verdeeld: Markvelde Achterveld (1813), Markvelde Negenhuizen, Kerspel Diepenheim en Kom van Diepenheim (samen in 1854) en tenslotte Markvelde Middendorp (1886). Na de markendelingen kunnen de grote wijzigingen in het landschap plaatsvinden: ontginningen tot cultuurgrond (de eigen boeren), bebossing (landgoederen) en de bouw van nieuwe huizen. Deze ontwikkelingen zijn precies vastgelegd door het kadaster en zijn dus prima te volgen. Hierdoor is het minuutplan van het kadaster het goede scharnierpunt tussen de nieuwe tijd en de oude situatie van vóór de markendelingen. De marken hebben een groot conserverend effect gehad op de inrichting van het platteland van Twente en ze hebben het oude, grotendeels al vanuit de middeleeuwen stammende, cultuurlandschap goed in stand gehouden. Zo blijkt dat de domeinkaarten uit 1778, nagenoeg ongewijzigd kunnen worden teruggevonden op de kadasterkaarten van 1832. Alleen blijkt na de precieze opmeting van de percelen bouwland dat het areaal bouwland vele keren te klein is opgegeven bij de verponding en dat er dus flink grondbelasting is ontweken. Het aantal mudden bouwland in 1601 blijkt neer te komen op het aantal hectaren bouwland in 1832, dus een mud geen 40 aren maar 100 aren. Er kan in de tussentijd wel enig nieuw bouwland zijn bijgekomen, maar lang niet 2½ keer zoveel. De conserverende werking van de marken, maar ook de onvoldoende toename van stal mest zouden zo'n grote uitbreiding onmogelijk hebben gemaakt. Dit wordt bevestigd door de vergelijking van de grootte van ongewijzigde, ingeklemde percelen bouwland op de kaarten uit 1778 met die op de kaart van 1832. Het aantal mudden is stelselmatig te laag opgegeven.

Tenslotte zijn bij diverse boerderijen gegevens opgenomen die te maken hebben met de hofhorige goederen in Twente:

Het Hofrecht van Twente van 1546

Het recht dat gebruikt wordt op de hoven voor de verhouding tussen landsheer, hofmeijer en hofhorigen is al eeuwenlang mondeling gewoonterecht, als in 1546 de Twentse hofmeijers en oudste hofgenoten opdracht krijgen van de nieuwe landsheer Karel V om op de Hof Ootmarsum te verschijnen en het "Hofrecht van Twente" op te schrijven. Het Hofrecht bevat elementen die stammen uit het Germaans recht, zoals bijvoorbeeld de ondeelbaarheid van boerderijen en het lijftuchtsrecht. Deze elementen zijn niet exclusief voor het "Hofrecht"; ze komen bijvoorbeeld ook voor in het "Landrecht van Overijssel". Op de bijeenkomst van 1546 zijn Hofmeijer Kagelink en zijn oudste hofgenoten niet aanwezig. 9)

De bisschoppelijke Hof Kagelink heeft, net als de heerlijkheid, een aparte status gehad. Er was op belangrijke punten ook sprake van afwijkende bepalingen in het hofrecht van de Hof Kagelink. Zo moet de jonge boer en zijn vrouw bij huwelijk/overname van een hofhorige boerderij geen opvaart of erfwinning

8 "Kadastrale Atlas 1832 gemeente Diepenheim" Uitgave Stichting Kadastrale Atlas Overijssel, i.s.m. HCO Zwolle uitgegeven als digitaal bestand, Zwolle 2012.

Originele bron: HCO Zwolle, toegang 145, hypotheecaire boekhouding.

9 H. Woolderink, "De Hof te Borne", Borne, 2006, pag. 50, 51 e.v.

betalen, zoals op de Twentse hoven de gewoonte is, maar het jonge stel moet afhankelijk van de grootte van de boerderij een aantal emmers boter leveren op de Hof Kagelink. Na ontvangst van 'het boterbriefje' kan er daarna getrouwd worden.

De Domeinkaarten van 1778

Het dreigement van de Staten van Overijssel om alle erven te laten opmeten om een eind te maken aan de voortdurende ontwijking van de grondbelasting is nooit uitgevoerd. Wel zijn de Domeinerven in Twente door landmeters opgemeten. 10) Blijkens hun kostendeclaraties is dat omstreeks 1778 gebeurd. Op de kaarten zijn de percelen bouwland, hooiland, wilde grond en bos opgemeten en in een legenda samen met de veldnamen vermeld. Bijna alle Domeinkaarten uit Diepenheim zijn bewaard gebleven. Alleen de kaart van erve Boerman (VPR 2777) ontbreekt.

Omdat het zulke goede en mooie bronnen zijn, zijn ze bij de betreffende boerderij als referentie vermeld:

VPR 2770	Nijhof	Diepenheim	HCO kaarteninventaris nr. 1273
VPR 2772	Kamphuis	Diepenheim	HCO kaarteninventaris nr. 1271
VPR 2773	Varenbrink	Markvelde	HCO kaarteninventaris nr. 1277
VPR 2774	Relleker	Markvelde	HCO kaarteninventaris nr. 1275
VPR 2776	Reimelink	Markvelde	HCO kaarteninventaris nr. 1274
VPR 2779	Leusink	Markvelde	HCO kaarteninventaris nr. 1272
VPR 2780	Geesink	Diepenheim	HCO kaarteninventaris nr. 1270
VPR 2783	Hof Kagelink	Diepenheim	HCO kaarteninventaris nr. 1276
VPR 2783A	Lyftugt Scholte Kagelink		HCO kaarteninventaris nr. 1269

Een bijdrage aan de cultuurhistorische beschrijving van de vroegste ontstaansgeschiedenis.

Vele decennia werd geschiedenisstudie gekenmerkt door een nadruk op geschreven bronnen. Alles wat niet berustte op documenten was eigenlijk niet wetenschappelijk en werd ontkend of weggeredeneerd. Momenteel is zo'n standpunt niet meer houdbaar. Allereerst zijn er de afgelopen jaren door archeologisch onderzoek nieuwe gegevens over vroegere tijden boven de grond gekomen, die geleid hebben tot nieuwe inzichten en correcties van vroegere standpunten. Daarnaast zijn er vooral in Oost-Nederland flinke stappen te maken door, in wisselwerking met geschreven bronnen en archeologische bevindingen, gebruik te maken van Germaans recht, Germaanse mythologie, middeleeuws kerkelijk recht en gebruiken, volksgebruiken, overleveringen, sagen, et cetera. Met behulp daarmee wordt hierna getracht een cultuurhistorische beschrijving te geven over de vroegere ontstaansgeschiedenis van de Stad Diepenheim en het gericht Diepenheim.

Alle steden en dorpen in Twente met hun kerken zijn gebouwd op een oude hof. Deze hebben als voorgangers Germaanse sala's gehad: heel grote huizen (40 tot 80 meter lang) op strategisch goed te verdedigen plekken. Daar is alles onder één dak: de woonvertrekken voor de bewoners, hun veestallen, wagenstalling en er zijn ook sacrale ruimten waar Germaanse erediensten plaatsvinden. Na de klimaatsverandering omstreeks het jaar 1000 wordt het klimaat warmer en droger. De sala's worden als hoven herbouwd op wat lager gelegen plekken en hebben dan ook bijgebouwen voor opslagruimte en wagenschuren. De hoven zijn bestuurscentra voor hun omgeving: daar wordt markerecht en hofrecht gesproken en in de beginperiode ook vormen van buurtrecht en strafrecht. In de tijd van de kerstening hebben de missionarissen hun kerken gebouwd op plekken waar de mensen gewend zijn om hun sacrale bijeenkomsten te houden, namelijk de sala's, later hoven. Door de bouw van Christelijke kerken is er aldaar tevens geen plek meer voor Germaanse erediensten. Vandaar ook de stelling dat in Twente alle steden en dorpen met hun kerken gebouwd zijn op een oude Germaanse hof die op het moment van de kerstening al eeuwenlang bestaat. Het omgekeerde van de stelling is niet waar: niet op iedere hof is een stad of dorp ontstaan en een kerk gebouwd. Daarvoor waren er teveel hoven.

De periode tussen de Romeinse tijd en 800 is, in ieder geval wat Twente betreft, een duistere periode waar pas de laatste jaren wat meer gegevens boven water komen. Gerard Seyger heeft baanbrekend werk verricht door oude en nieuwe gegevens te ordenen. 11)

De vertaling van de Heliand werpt ook nieuw licht op de periode rond 800. 12) De vier evangeliën zijn in

10 HCO Zwolle, Collectie Domeinkaarten, inventarisnummers 1269~1277.

11 G. Seyger, "Oudheid van Twenthe", Uitgeverij Twentse Welle, Enschede 2010.

12 J. van Vredendaal e.a., "Heliand, een Christusgedicht uit de vroege middeleeuwen", Amsterdam 2006.

één verhaal verteld en tevens vanuit de begrippen- en belevingswereld van de mensen in het Germaanse gebied. Ook archeologen hebben met opgravingen o.a. in Oldenzaal, Borne en recentelijk Vasse verdwenen sporen aan het daglicht gebracht. Veel nieuwe vragen doemen bij deze ontwikkelingen echter op en nader onderzoek van het geheel vormt een uitdaging voor de toekomst.

De stad Diepenheim

Evenals de andere steden en dorpen in Twente is de stad Diepenheim gebouwd op grond dat behoorde bij de hof, burcht, kasteel, later Huis Diepenheim. Het is een centrum van bestuur, waarop het erfmarkerichterschap van Diepenheim gevestigd is. Dat recht wordt uitgeoefend door de oudste borgman. In 1188 is in een goederenregister van de bezittingen en inkomsten van de heren van Dalen voor het eerst sprake van een kasteel te Diepenheim, dat door de graaf van Dalen weer zou zijn opgebouwd. 13)

In verband met de moerassige bodemgesteldheid tussen beide plaatsen wordt Diepenheim in 1224 als parochie afgescheiden van Markelo. 14) Waarschijnlijk is een huiskapel de voorganger geweest van deze parochiekerk. Bij deze parochie is maar een beperkt deel van het grondgebied van het latere drostambt Diepenheim gevoegd: alleen het kasteel, de Stad en het Kerspel Diepenheim. Het Huis Westervlier en de Negenhuizen (zie hierna) blijven onderdeel uitmaken van Markelo, terwijl Middendorp en het Achterveld bij het kerspel Neede blijven behoren. In 1331 wordt de heerlijkheid Diepenheim met het Huis en een aantal hoven met onderhorige erven door Willem van Boxtel, als erfopvolger van de graven van Dalen, verkocht aan Johan van Diest, bisschop van Utrecht. Daaronder worden met name ook genoemd de Nijenhof met de molen te Diepenheim en de Hof Donkerloe (Donkerlaar) te Diepenheim. 15)

Omdat er in de oude kroniek over Diepenheim sprake is van een kasteel bij de watermolen wordt aangenomen dat het eerste kasteel bij de watermolen de Haller heeft gestaan als voorloper van het Huis Diepenheim. Dit feit wordt niet bevestigd door archeologische vondsten of cultuurhistorische gegevens. Vanuit de cultuurhistorie is de kasteelbelt waarop thans het Huis Diepenheim ligt de juiste strategische plek voor een versterkte borg. Daar ligt het bestuurlijke centrum van de heerlijkheid Diepenheim, het is in de beginfase het verblijf van de borgmannen, het erfmarkerichterschap is eraan verbonden, de kerk en de stad zijn bij de borg ontstaan en de hoenderuitgangen moeten daar worden geleverd. In plaats van dat het Huis is verplaatst is het net zo goed mogelijk dat een molen gelegen bij het Huis Diepenheim is verplaatst. De Regge stroomt langs het Huis Diepenheim en is in de vroege middeleeuwen afgedamd door Deventer als watervoorziening voor de Schipbeek. Dat zou de aanleiding geweest kunnen zijn voor de verplaatsing van de watermolen naar de huidige plek de Haller. Mogelijk geeft nader archeologisch onderzoek hier uitsluitsel.

De Hof Kagelink

De Hof Kagelink met onderhorige erven worden door de familie Tagge samen met een borgmansleen te Nienborg in 1311 overgedragen aan graaf Hendrik van Dalen. 16) Ook de Hof Kagelink is begrepen onder de overdracht van 1331.

In historische bronnen komen in de Negenhuizen de hoven Kagelink en de Nijehof voor. 17) Evenals elders zijn beide hoven samengevoegd nadat ze in het bezit van dezelfde eigenaar zijn gekomen. De bisschoppen van Utrecht hebben nadien de Hof Kagelink met als onderhorige erven: Bekkedam, Geesink, Leusink, Kamphuis, Reimelink, Varenbrink, Relleker, Boerman en Nijhof, alle te Markvelde, Odink te Deldener Es, Weernink te Langelo, Groot Rensink te Stokkum, Wanninkhof te Geesteren (Gld.), Elshof te Noordijk, alsmede Rengerink te Gelselaar.

De buurschap Markvelde

Op aanschrijving van de Gouverneur van Overijssel roept de Heer Sloet tot Warmelo, als oudste borgman van Diepenheim en in die functie voorzitter van de markevergadering, op 25.10.1810 vertegenwoordigers van de Stad en het Kerspel Diepenheim op het stadhuis bijeen om te overleggen over de verdeling van de marken, zoals na de inlijving van Nederland bij het Franse Keizerrijk wordt bevolen op grond van de wet van 16.04.1809 en de uitvoeringsbepalingen genoemd in art. 18 van het Koninklijk Decreet van Lodewijk Napoleon d.d. 10.05.1810 en artikel 1112/628 van het Burgerlijk Wetboek dat bepaalt "dat niemand in het

13 G.J. ter Kuile, "Oorkondenboek van Overijssel", Zwolle 1963, regest 78.

14 G.J. ter Kuile, "Oorkondenboek van Overijssel", Zwolle 1963, regesten 124 en 161.

15 G.J. ter Kuile, "Oorkondenboek van Overijssel", Zwolle 1967, regest 963.

16 G.J. ter Kuile, "Oorkondenboek van Overijssel", Zwolle 1966, regest 589.

17 G.J. ter Kuile, "Oorkondenboek van Overijssel", Zwolle 1966, regest 697.

onverdeelde behoefte te blijven langer dan hij verkiest". Vervolgens roept de Heer Sloet tot Warmelo, als kwartierdrosst en overmarkenrichter, op 19.11.1810 de erfgenamen van Markvelde, het Middendorp en het Voordorp bijeen. 18)

Er wordt een commissie benoemd 'teneinde een rapport te maken of de gehele of gedeeltelijke opheffing van de (marke)gemeenschap op de voet als in de wet bepaald, of onuitvoerlijk of schadelijk zij?' In deze commissie worden benoemd Hennink en Bonkink voor Markvelde, Boerman en Brummelhuis voor Middendorp en Wiedenbroek van het Ensink en Kagelink voor het Voordorp.

De commissie is van oordeel dat het verdelen van de marke onuitvoerlijk en schadelijk is in verband met de bedrijfsvoering: het weiden van schapen en het steken van plaggen voor de potstal zijn noodzakelijk voor de mestwinning en dat kan na verdeling van de markegrond geen doorgang meer vinden. Diepenheim staat hierin niet alleen, want nagenoeg alle marken in Twente hebben dezelfde bezwaren.

Van markedeling is dan ook voorlopig geen sprake, met als uitzondering het Achterveld van Markvelde. Daar lagen 7 erven van het voormalige Klooster ter Hunnepe. Sinds de inlijving bij Frankrijk behoren deze erven tot de Franse Domeinen en de verkoop wordt gelast door de Sousprefect van het Arrondissement Almelo. De verkoop vindt plaats op 28.05.1813 in Almelo. 19)

Onder de veiligingspercelen 5 – 11 en 13 komen de erven Scholten, Bispelink, Damink, Hennink, Bonkink, Boterhuis, Boevink en de Markveldse molen 'onder de hamer'. Als perceel 12 wordt geveild 'de woeste grond het Markveldse veld, onder het Stift ter Hunnepe, waarvan met grote moeite de scheidingen ontdekt zijn, bestaande uit 220 mud of 81.11.00 ha. land'. Het Domein heeft blijkbaar gebruik gemaakt van de nieuwe wettelijke regeling om het aandeel van hun 7 erven in de markegronden van Markvelde uit te meten en vervolgens te veilen. De Markveldse boeren lossen de kwestie op een praktische manier op, doordat Jannes Boerman niet alleen zijn erve Damink koopt maar ook de markegrond. De markegrond tevens namens de andere 6 boeren uit het Achterveld. Blijkens het kadaster 1832 zijn de meeste gronden dan reeds verdeeld. De resterende percelen worden door de 7 boeren publiek geveild in 1870 door notaris Hamer te Neede. 20)

Resteren de overige twee delen van Markvelde: de Negenhuizen en Middendorp. Die gaan vervolgens hun eigen weg. De markegrond van Negenhuizen, ook genoemd Oud Diepenheim, het Dorp Diepenheim en Voordorp, komen in 1832 in het kadaster voor op art. 203 ten name van de weduwe Gerrit Nijhof, geboren Engele Leppink, landbouwse te Diepenheim en consorten. De Negenhuizen bestaan uit de erven Geesink, Kagelink, Bekkedam, Ensink, Varenbrink, Kamphuis, Morshuis, Haghuis en Nijhof. In ieder geval vanaf 1769 worden de belangen van Oud Diepenheim, Stad Diepenheim en Kerspel Diepenheim besproken op gezamenlijke markevergaderingen en de uiteindelijke verdeling wordt ook uitgevoerd bij gezamenlijke markedeling van de "Mark en Kom van Diepenheim" op 27.06.1854. 21)

De marke Middendorp heeft zijn bestaan het langst gerekt. De markegronden komen in 1832 voor op art. 137 ten name van Joost Kiffen en mede eigenaren, landbouwer te Middendorp. De onderhandse acte van verdeling is opgemaakt op 25.02.1886, waarbij inmiddels het Huis Weldam, als eigenaar van het erve Teutelink, zich opgeworpen heeft als erfmarkenrichter van de marke Middendorp. 22)

De relaties tussen Diepenheim en de marke Stokkum

Bij het vaststellen van de gemeentegrenzen in 1825 heeft men enigszins de oude markegrenzen aangehouden. 23) Maar bij een latere grenswijziging is een deel van de marke Stokkum in de gemeente Diepenheim komen te liggen. Met name het Huis Westervlier en drie daaronder behorende erven: Bosman, Nazelaar en Houwboer (alle drie volgewaard in de marke Stokkum) kwamen in de gemeente Diepenheim. De markegrens wordt gevormd door de bovenloop van de Regge vanaf de brug bij Westervlier en verder noordwaards tot de erven Wanink en Riethorst, die onder Diepenheim behoren tot aan de straatweg waar perceel B 578 bij Diepenheim behoort en perceel B 580 bij Stokkum, vanaf dat punt in een rechte lijn naar de schoorsteen van erve Hogelaar. Een aantal meer westelijk gelegen hooimaten behoren dan ook bij boerenerven uit Stokkum. De percelen B 603 en 604 behoren onder het erve

18 HCO Zwolle, toegang 157 markearchieven, inv.nr. 252.

19 N.A. den Haag, toegang 2.01.23 archief Nationale Domeinen en Geestelijke goederen, inv.nr. T 392.

20 HCO Zwolle, toegang 145, hyp. boekhouding, overschrijvingsregister Deventer: O-225/19.

21 HCO Zwolle, toegang 145, hyp. boekhouding, overschrijvingsregisters Deventer: O-107/23 en O-256/17, zie ook HCO Zwolle, toegang 157 markearchieven, inv.nr. 259 'staat der toedelingen'.

22 HCO Zwolle, toegang 145 hyp. boekhouding, overschrijvingsregisters Deventer: O-343/37 en O-349/55.

23 Zie voetnoot 7.

Wolberink en worden door de eigenaar verkocht in resp. 1860 en 1852. 24) De percelen B 605 en 685 behoren onder het erve Nijhuis. Het perceel B 689 behoort onder het erve Leppink te Stokkum, dat eigendom is van het Huis Weldam. De percelen B 687 en 688 behoren onder het erve Lieferink, dat eigendom is van het Groote Gasthuis te Deventer. De percelen zijn door de eigenaar als onderdeel van het erve verkocht tijdens een publieke verkoop in 1862. 25) Dat geldt ook voor perceel A 71 hooiland 3.03.60, met de veldnaam dijkmaat, dat in 1832 op naam staat van het Groote Gasthuis te Deventer. Maar dat wordt daarna gecorrigeerd en dan blijkt een gedeelte A 424 hooiland 1.03.80 het eigendom te zijn van Hendrik Jan Leferink, landbouwer te Stokkum en een gedeelte A 425 hooiland 1.99.80 onder het erve Lieferink te behoren. Tenslotte liggen meer noordelijk de percelen B 12 en 13 die behoren bij het erve Scholte in 't Hof te Stokkum. Deze percelen zijn door de eigenaar publiek verkocht in 1850, gekocht door de heer G.J.O.D. Dijkers te Borne en daarna gevoegd bij zijn erve Hogelaar. 26)

In 1861 wordt er een akkoord gesloten tussen de marke Stokkum en Herike enerzijds en de commissie van verdeling van de marke Diepenheim, als gemachtigden van de Kom van Diepenheim en de Negenhuizen anderzijds. Zij verklaren dat sedert onheuglijke jaren kwestie heeft bestaan over de aard en hoeveelheid der rechten van de Kom van Diepenheim en de Negenhuizen in de marke Stokkum, welke kwesties nimmer tot een finale beslissing zijn gekomen. De verdeling van de marke Stokkum heeft deze kwesties weer op de voorgrond geplaatst en de minnelijke vereffing is zeer wenselijk, zowel voor de voortgang van de markedeling van Stokkum en het wederzijds financieel belang ter voorkoming van kostbare gerechtelijke procedures. Zonder zich uit te spreken over de juiste bepaling van de rechten van de Diepenheimers en de Negenhuizen in de Stokkumer mark, is men na verschillende onderhandelingen tot de overeenkomst gekomen dat de marke Stokkum en Herike aan de Diepenheimers voor hun rechten 72½ bunder grond afstaat: ongeveer 40 bunder brandgrond (voor turfwinning) in het Kleine Vlier (na kadastrale opmeting 41.82.41), circa 12 bunder heide in het Mazeveld tussen de grindweg en het Westervlier (na kadastrale opmeting 11.02.90) en ongeveer 20 bunder in de Asschede aan de Flierbeek en de grensscheiding van Diepenheim (na kadastrale opmeting 20.19.20). De grond in het Mazeveld is nadien geheel overgedragen aan Rutger Jan Schimmelpenninck, Kamerheer des Konings en lid 2^e Kamer van de Staten Generaal die alle aandelen heeft aangekocht.

Aan de Negenhuizen wordt voor hun rechten in de marke Stokkum en Herike overgedragen circa 9 bunder veen- en groengrond in de asschede aan de Flierbeek (na kadastrale opmeting 9.20.20) en circa 13½ bunder heide in het Mazeveld tussen het Westervlier en de grindweg (na kadastrale opmeting 13.73.60). Ook hier wordt de grond in het Mazeveld geheel overgedragen aan Rutger Jan Schimmelpenninck die alle aandelen heeft aangekocht. 27)

Ten slotte

Deze publicatie wil de onderzoeker archieven en publicaties aanreiken waarin verder onderzoek kan plaatsvinden over de boerderijen in het richterampt Diepenheim, waarvan het bestaan teruggaat tot in de (vroeg) middeleeuwen. Die hebben mede aan de wieg gestaan van de vorming van het landschap en de samenleving op het platteland. Hoewel er veel sporen worden aangereikt is deze publicatie bij lange na niet uitputtend. Er is nog zeer veel te onderzoeken en de gegevens kunnen in deze publicatie worden ingevoegd zodat er een steeds beter instrument voor onderzoek ontstaat.

In dit boek worden veel vragen beantwoord, maar zoals dat gaat, deze geven weer aanleiding tot nog meer nieuwe vragen. Wij hopen dat dit boek niet beoordeeld wordt op de leemtes die erin zitten, maar op de sporen naar verder onderzoek. Daarmee wensen wij (nieuwe) onderzoekers veel succes en wij zien de resultaten met veel belangstelling tegemoet.

24 HCO Zwolle, toegang 145 hyp. boekhouding, overschrijvingsregisters Deventer: O-156/17 en O-94/43.

25 HCO Zwolle, toegang 122 archief notaris de Jong te Rijssen dd. 18.09 en 02.10.1862.

26 HCO Zwolle, toegang 122 archief notaris Fabius te Rijssen dd. 18.06 en 25.06.1850.

27 HCO Zwolle, toegang 145 hyp. boekhouding, overschrijvingsregisters Deventer: O-158/105 en O-157/121.

GERICHT DIEPENHEIM.

MARKVELDE

2763	erve Botterhuis / Boterhuis /		Achternveld
		eig. Klooster ter Hunnepe	1437-1813
		eig. Arend Botterhuis	vanaf 1813
		eig. fam. Huinink	1902
	tiendvrij erve	eig. de bezitters zelf	
	sloptiende ½ mud rogge	aan Kapittel Oldenzaal	<1500<1600
	uitgang f 2-15-0	aan Klooster Weddern	1476<1813
		aan Bruggencate en compag.	1813
	uitgang 2 spind rogge	aan Dekenkamer Zutphen	1813
	uitgang 2 pond was (f 1,40)	aan Kerk te Neede	<1437>1813
	miskoorn ½ spind rogge	aan Koster te Neede	<1500>1813
1601	<i>Das erbe Baterhuysz, 5 mudde, mith noch 2 mudde unlandt mit buskasie unde ein dach hoylandt.</i>		
			2 - 15 - 0.
1602	<i>Baterhuysz groidt van gesey sess muddes landt, belopt 5 daler 12 stuver unde ein dach hoylandes, 3 stuver.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 478.</i>		
2764	erve Bispelink / Bisperink / Bispink /		Achternveld
		eig. Klooster ter Hunnepe	<1719-1813
		eig. wed. Berend Bispelink	vanaf 1813
	tiendvrij erve	eig. de bezitters zelf	
	uitgang 1 mud rogge	aan Klooster Weddern	1476<1813
	en f 2-15-0		
		aan Bruggencate en compag.	1813
1601	<i>Das erve Bispinck, (tussengevoegd: 'na het olde') 5 muddes landt, noch ein muddes landt mit buskasie betagen, ein dach hoylandt.</i>		
			3 - 0 - 0.
1602	<i>Bispink sess muddes landt gesey, belopt 5 daler und twelff stuver.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 418.</i>		
2765	erve Hennink / Hannink /		Achternveld
		leen Overijssel	tot 1277
		eig. Klooster ter Hunnepe	1277-1813
		eig. Albert Hennink	vanaf 1813
	tiendvrij erve	eig. de bezitters zelf	
	uitgang 5½ spind rogge	aan Klooster Weddern	1476<1813
	en f 2-15-8		
		aan Bruggencate en compag.	1813
	uitgang 1 schepel rogge	aan Dekenkamer Zutphen	1813
	miskoorn 2 spind rogge	aan Koster te Neede	<1500>1813
1601	<i>Das erve Henninck, groidt van gesey 6 muddes landt, ein muddes landt mit buskasie betagen, ein dach hoylandt.</i>		
			3 - 0 - 0.
1602	<i>Henninck, sesz muddes gesey, belopt 5 daler 12 stuver, ein dach hoylandes 3 stuver.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 321.</i>		
2766	erve Damminck / Damme /		Achternveld
		leen Overijssel	<1379-1800

	eig.	fam. van Warmelo	<1379-1460
	eig.	Klooster ter Hunnepe	1460-1813
	eig.	Jannes Boerman	vanaf 1813
tiendvrij erve	eig.	de bezitters zelf	
uitgang f 2,50	aan	Jannes Boerman	1813
uitgang 1 schepel rogge	aan	Dekenkamer Zutphen	1813
uitgang 2½ schepel rogge	aan	Huis Weldam	1813
miskoorn 1 spind rogge	aan	Koster te Neede	<1500>1813

1601 *Das erve Damme, van gesey groidt 6 muddes landt, twe dachwerck hoylandes, 2 muddes landt mit buskasie betagen.* 3 - 0 - 0.

1602 *Dat erve Dam 6 muddes landt, 5 daler 12 stuver unde twe dach hoylandes 6 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 213.*

2767	erve Bonkink / Bunkink /		Achternveld
		leen	Overijssel
			1382
		eig.	Rolof van den Damme
			1382
		eig.	Klooster ter Hunnepe
			1405-1813
		eig.	Gerrit Jan Bonkink
			1813-1820
		eig.	Gerrit Ooink of Odink
			1820>1849
		eig.	erven Odink
			<1859>1870
	tiendvrij erve	eig.	de bezitters zelf
	uitgang 2 spind rogge	aan	Dekenkamer Zutphen
			1813
	uitgang 1½ schepel rogge	aan	Klooster Weddern
			1476<1813
		aan	Bruggencate en compag.
			1813
	uitgang f 1,--	aan	Nederlands Domein
			<1813
		aan	de bewoners zelf
			1813
	miskoorn ½ spind rogge	aan	Koster te Neede
			<1500>1813

1601 *Bunckinck, 5 muddes landt, noch twe mudde ongeferlich mit buskasie betagen, ein dach hoylandt.* 2 - 15 - 0.

1602 *Bunckinck, viff mudde gesey, belopt 4 daler 15 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 248.*

2768	erve Scholten		Achternveld
		allodiaal erve	
		eig.	Klooster ter Hunnepe
			1235-1813
		eig.	Gerrit Scholten
			vanaf 1813
	tiendvrij erve	eig.	de bezitters zelf
	miskoorn 1 schepel rogge	aan	Voorganger te Neede
			<1500>1813
	miskoorn 1 spind rogge	aan	Koster te Neede
			<1500>1813

1601 *Das erve Schulten, 6 muddes landts, dre mudde noch desolaet, ein dach hoylandt.* 4 - 15 - 0.

1602 *De Schulte sesz muddes gesey, 5 daler 12 stuver, unde ein dach hoylandes, 3 stuver unde gyn khoeweyden, gaen hir al up de genumde.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 363.*

2769	erve de Muller / Boevink /		Achternveld
		allodiaal erve	
		eig.	Klooster ter Hunnepe
			<1452-1813
		eig.	Gerrit Jan Hartgerink
			1813-1845
		gesplitst door boedeldeling	in 1845

		eig. Jan Hartgerink	1845-1849
		eig. Jan Roelof ten Hoopen	1849>1869
	tiendvrij erve	eig. de bezitters zelf	
	uitgang 1 mud rogge	aan Klooster Weddern	1476<1813
		aan Bruggencate en compag.	1813
1601	<i>De mulner tho Marckfelde, 5 muddes landt, gyn hoylandt.</i>		2 - 15 - 0.
1602	<i>De Muller tho Marckfelde, viff muddes geseey, belopt hem 4 daler 15 stuver, Noch ein maet groinlandes in Marckfelde, dre dach hoylandes, 9 stuver.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 377.</i>		
2769A	watermolen Markvelde		Achterveld
		allodiale molen	
		eig. Klooster ter Hunnepe	-1813
		eig. Gerrit Jan Hartgerink	vanaf 1813
	uitgang 1 mud rogge	aan Klooster Weddern	1476<1813
	en 3 schepel haver		
		aan Bruggencate en compag.	1813
1601	<i>en 1602 niet apart genoemd.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 374.</i>		
1601	<i>Disse vorg(enoemde) soven erven in Marckfelde gelegen, thogehorich de jufferen van der Honep, gevende de derde garve unde ghyn gelt.</i>		
2769B	erve Nijenhuis		
		eig. Klooster ter Hunnepe	1289-
	tins 1 Deventer penning	aan Kerk te Velen	1265-1391
1601	<i>en 1602 niet genoemd.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie en nummer niet meer te bepalen.</i>		
2769C	erve Rypinchorst		
		eig. Klooster ter Hunnepe	1386-
1601	<i>en 1602 niet genoemd.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie en nummer niet meer te bepalen.</i>		
2769D	erve Leppink		(Noordijk gem. Neede)
		leen Keulen	<1289-
		eig. Klooster ter Hunnepe	1289-1813
		eig. fam. Leppink	<1832>1871
	tiendvrij erve	eig. de bezitters zelf	
1601	<i>en 1602 niet genoemd.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Neede, sectie A nummer 38.</i>		
2770	erve Nijhof		Negenhuizen
		eig. graaf van Dalen	1311-1331
		eig. bisschop van Utrecht	vanaf 1331
		hofh. Hof Kagelink	<1311-1829
	in pandschap	aan Johan Nijland	1601
		eig. wed. Gerrit Nijhof	1829-1847

		eig.	Jan Lambert Nijhof	1847>1873
	uitgang 1 spint rogge	aan	koster van Markelo	<1500>1823
1601	<i>Das erve Nihoff, ein herenguidt, verpandtschapt an Johan Nuelandt, groit van gesey 12 muddes land. Item, noch umbtrent 4 muddes landt desolaet ende mit buskasie betagen, mit 3 dachwerck hoylands. Dit erve giff de derde garve, sesz mudde sloptende, sesz pachtvercken.</i>			
				8 - 0 - 0.
1602	<i>Nyhoff gesettet offte weerderdiget up vijftien muddes land, belopt 13 daler 15 stuver, dre dach hoylandes, 9 stuver.</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Nijhof te Diepenheim", HCO kaarteninventaris nummer 1273.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 7.</i>			
2771	erve Morshuis / Marshuis /			Negenhuizen
		leen	Overijssel	<1379-1800
		eig.	Ludolph van Achtevelt	<1601-1614
		eig.	Gerrit Jan Gesink	vanaf 1794
	uitgang 1 spint rogge	aan	koster van Markelo	<1500>1823
1601	<i>Das erve Morshus, thogehorich Achterfeldt, groit van gesey 3 mudde lands, noch dre mudde ungeferlich desolaet, dre dach hoylandt, giff de derde garve</i>			
				3 - 0 - 0.
1602	<i>Morshusz groidt van gesey veer muddes landt, belopt hem 3 daler 11 stuver, dre dach hoylandes 9 stuver.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 14.</i>			
2772	erve Kamphuis / Seckencamp /			Negenhuizen
		hofh.	Hof Kagelink	<1311-1829
		eig.	Jan Hendrik Kamphuis	1829-1860
		eig.	Anthony Groothedde	1860-1891
		eig.	RK Kerk te Wegdam	vanaf 1891
	tienden	leen	Overijssel	<1379-1800
		eig.	fam. ter Maet	<1379-1415
		eig.	Huis Weldam	1539-1613
		eig.	fam. Peckedam/Marcklof	1613-1720
		eig.	fam. Wiedenbroek	1720-1781
		eig.	de bewoners zelf	vanaf 1781
	uitgang 1 spint rogge	aan	koster van Markelo	<1500>1823
1601	<i>Dat gudt Camphusz, ein herenguidt, liggende desolaet ende nemantz darup wonhafftich, hierup dit erve eyn mudde haveren geseyt.</i>			
				0 - 15 - 0.
1602	<i>Camphusz, woeste, groidt van gesey soven muddes landes gesey, belopt, nihil, ende dre dach hoylandes, nihil.</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Kamphuis te Diepenheim", HCO kaarteninventaris nummer 1271.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 177.</i>			
2773	erve Varenbrink			Negenhuizen
		hofh.	Hof Kagelink	<1311-1829
		eig.	fam. Varenbrink	1829-1861
		eig.	Dominico B. Mazzoli	1861-1889
		eig.	Arend D.J.Th. Meijjes	vanaf 1889
	tienden	leen	Overijssel	<1379-1800
		eig.	fam. ter Maet	<1379-1415
		eig.	Huis Weldam	1539-1613
		eig.	fam. Peckedam/Marcklof	1613-1720
		eig.	fam. Wiedenbroek	1720-1863

		eig.	Dominico B. Mazzoli	vanaf 1863
	uitgang rogge en boekweit	aan	Derk Hartgerink	1861
	uitgang 1 hen	aan	Huis Weldam	1861
	uitgang 1 spint rogge	aan	koster van Markelo	<1500>1823
1601	<i>Dat erve Varenbrinck, umbtrent van gesey 7 muddes landt, ein herenguidt, darinne de tende mit vier gulden.</i> 3 - 15 - 0.			
1602	<i>Varenbrinck, groidt van gesey soven mudde gesey, belopt 6 daler 9 stuver, dre dach hoylandes, 9 stuver.</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Varenbrink te Markvelde", HCO kaarteninventaris nummer 1277.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 162.</i>			
2774	erve Relleker / Relker /			Middendorp
		hofh.	Hof Kagelink	<1311-1829
		eig.	Gerrit Relker	1829-1845
		eig.	fam. Vunderink	1845>1883
1601	<i>Dat gudt Relker, ein herengudt, nemantz residerende dan eine genandt Gerdt ten Relker, 2 muddes landt mit wecksat besyet.</i> 1 - 0 - 0.			
1602	<i>Relker, groidt van gesey 6 muddes landes, licht woeste, dre dach hoylandes.</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Relleker te Markvelde", HCO kaarteninventaris nummer 1275.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 562.</i>			
2775	erve Teutelink			Middendorp
		leen	Overijssel	<1382-1801
		eig.	de bewoners zelf	<1382-1475
		eig.	Huis Weldam	1475>2000
	tienden	eig.	Klooster ter Hunnepe	<1500-1621
	sloptiende 1 mud rogge	aan	Klooster ter Hunnepe	vanaf 1621
	en 1 mud boekweit			
1601	<i>Toitelinck, thogehorich Ripperda, 9 muddes landt beseyet, noch umbtrent viff mudde landtz desolaet ende mit buskasie betagen, giff de garve, twe mudde tende. 7 - 0 - 0.</i>			
1602	<i>Toitelinck, groidt van gesey, negen mudde, belopt hem 8 daler 2 stuver, twe dach hoylandes, 6 stuver.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 52.</i>			
2776	erve Reimelink			Middendorp
		hofh.	Hof Kagelink	<1311-1829
		eig.	Egbert Reimelink	vanaf 1829
	sloptiende 6 schepel rogge	aan	Huis Weldam	<1601>1648
	en 6 schepel gerst			
	bloedtiende of smalle tiende	leen	Overijssel	1724-1800
		aan	fam. Wiedenbroek	1724>1841
1601	<i>Reymelinck, ein herengudt, giff de garve, groith van gesey thin muddes landt mit twe dach hoylands, ses scheppel rogge sloptenden, ses scheppel garsten. 5 - 0 - 0.</i>			
1602	<i>Reymelinck, groidt van gesey thin muddes landt, belopt hem 9 daler, dre koeweyde, 6 stuver, dre dachwerck hoylandes, 9 stuver..</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Reimelink te Markvelde", HCO kaarteninventaris nummer 1274.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 72.</i>			
2777	erve Boerman / Buurman /			Middendorp
		hofh.	Hof Kagelink	<1311-1829
		eig.	wed. Jannes Boerman	vanaf 1829

	uitgang 1 mud rogge	aan	Klooster Weddern	1476>1681
	uitgang rogge	aan	wed. J. Bruggink Almelo	1832
	uitgang rogge	aan	Dekenkamer Zutphen	1832
	uitgang miskoorn	aan	Koster te Neede	<1500>1832
	uitgang 1 hoen	aan	Huis Weldam	1832
1601	<i>Burmen, ein herengudt, ungeferlich twelff muddes landt beseyt, veer muddes lant desolaet, twe dach hoylandt, giff de derde garve, ein mudde roggen tende, viff pachtvercken.</i> 6 - 0 - 0.			
1602	<i>Buerman twelff muddes landt, belopt hem 10 daler ende 24 stuver, dre dach hoylandes, 9 stuver.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 128.</i>			
2778	erve Brummelaar / Brummelman /			Middendorp
	leen	Overijssel		1452-1800
	eig.	fam. Overhagen v.Twickelo		<1601-1668
	eig.	Jan Mulert tot Voorst		1668-1704
	eig.	de bewoners zelf		1704>1906
	sloptiende ½ mud rogge	aan	Kapittel Oldenzaal	<1500<1600
	uitgang 2 mud rogge,	aan	Klooster Weddern	1476>1681
	3 mud gerst en f 2-15-0			
1601	<i>Bromeler, (tussengevoegd: 'na het olde') groit van gesey elven muddes landt, noch veer muddes landt ungeferlich mit buskasie betagen, giff de garve thoghheoerich Twickell, viff mudde tende, ein pachtvercken.</i> 8 - 0 - 0.			
1602	<i>Bromeler, groidt van gesey twelff mudde, belopt hem 10 daler 24 stuver, veer khoeweyden, 8 stuver.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 544.</i>			
2779	erve Leusink / Loesink /			Middendorp
	hofh.	Hof Kagelink		<1311-1829
	eig.	erven Jan Luesink		1829
	erve	perceelsgewijs verkocht		in 1829
	koper ruim 13 ha.	eig.	Arend Luesink	1829<1851
		eig.	fam. Rot	<1851>1906
	uitgang 3 mud rogge	aan	Klooster Weddern	1476>1681
	en 3 mud gerst			
1601	<i>Das erve Losinck, ein herengudt, groidt van gesey elven mudde landes, noch veer mudde desolaet, sesz mudde tende, de he dre mudde zades ther pacht.</i> 7 - 15 - 0.			
1602	<i>Losinck, elf muddes gesey, belopt 9 daler unde soven unde twintich stuver, dre dach hoylandes, 9 stuver</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Leusink te Markvelde", HCO kaarteninventaris nummer 1272.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie E nummer 610.</i>			
2780	erve Geesink			Negenhuizen
	hofh.	Hof Kagelink		<1311-1829
	eig.	de bewoners zelf		vanaf 1829
	uitgang 1 spint rogge	aan	koster van Markelo	<1500>1823
1601	<i>Gesinck, ein herengudt, van gesey 7 muddes lant noch dre mudde landes ungeferlich desolaet, ein dach hoylandt, giff den heren dre muddde zaedes, twe vercken.</i> 5 - 0 - 0.			
1602	<i>Gesinck, acht mudde gesey, 6 daler 28 stuver, twe dach hoylandes 6 stuver.</i>			
1778	<i>Domeinkaart "Geesink te Diepenheim", HCO kaarteninventaris nummer 1270.</i>			
1832	<i>Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 262.</i>			

2781	erve Ensink / Wiedenbroek /		Negenhuizen
		allodiaal erve	
		eig. fam. Peckedam	<1601-1664
		eig. fam. Marckloff	1664-1720
		eig. fam. Wiedenbroek	1720-1841
		erve in twee delen gesplitst	in 1841
		$\frac{1}{2}$ perceelsgewijs verkocht	in 1841
		$\frac{1}{2}$ eig. fam. Wiedenbroek	1841-1889
		$\frac{1}{2}$ eig. Herm. J. ten Brummelaar	vanaf 1889
	tienden	leen Overijssel	<1379-1800
		eig. fam. ter Maet	<1379-1415
		eig. Huis Weldam	1539-1613
		eig. de eigenaren zelf	vanaf 1613
	uitgang 7 schepel rogge	aan Alg. Armen Diepenheim	<1841-
	uitgang 1 spint rogge	aan koster van Markelo	<1500>1823

1601 *Ensinck, (tussengevoegd: 'na het olde') groit van gesey 10 muddes landt, thobehorich den rigter Pekedam, noch 5 muddes landt mit buskasie betagen. 6 - 16 - 0.*

1602 *Niet vermeld.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, gesplitst: sectie D nummers 137 en 145.*

2782	erve Haghuis		Negenhuizen
		hofh. Hof Kagelink	<1311-1556
	in pandschap gegeven	aan Berent Weynckens	vanaf 1556
		en niet weer ingelost	
		eig. fam. ten Haghuis	<1832-1856
		eig. fam. Eeftink	1856>1893
	uitgang 1 spint rogge	aan koster van Markelo	<1500>1823

1601 *Das erve Hachhuisz, ein herengudt, groith van gesey 10 muddes lant beseyet, veer mudde lands woest, veer dachwerck hoylandes, ein scheppel rogen tho sloptende. 5 - 0 - 0.*

1602 *Hachhuisz, thin mudde gesey, 9 daler, veer khoeweyden, 8 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie A nummer 313.*

2783	Hof Kagelink / erve Scholte Kagelink /		Negenhuizen
		leen bisdom Munster	<1311>1379
		borgleen Nienborg (Westf.)	
		eig. graaf van Dalen	1311-1331
		eig. bisschop van Utrecht	vanaf 1331
		landsheerlijk hoofdhof	1311-1800
		hofh. Hof Kagelink	1311-1829
		eig. Jannes Bouwmeester	1829-1838
		eig. Jan Hendrik Brummelaar	1839-1891
		eig. Bernardus Gerh. Eysink	vanaf 1891
	tienden, later uitgang f 60,--	leen Overijssel	<1379-1800
		eig. fam. ter Maet	<1379-1415
		eig. Huis Weldam	1539-1613
		eig. fam. Peckedam/Marcklof	1613-1720
		eig. fam. Wiedenbroek	1720>1841
	uitgang 1 spint rogge	aan koster van Markelo	<1500>1823

- 1601 *Das erve Cagelinck, ein herengudt, grodt van gesey 10 muddes landt, noch viff muddes landt woeste, giff de derde garve, darvan noch de tende, woent ein man up de behoirt mit twe blinde kinder.*
- 1602 *Cagelinck, thin mudde gesey, 9 daler, veer koeweyden, 9 stuver.*
- 1778 *Domeinkaart "Hof Kagelink te Diepenheim", HCO kaarteninventaris nummer 1276.*
- 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 130.*

2783A	erve Bekkedam		Negenhuizen
		hofh. Hof Kagelink	<1311-1829
		eig. Scholte Kagelink	
		eig. Jannes Bouwmeester	1829-1838
		eig. Jan Hendrik Brummelaar	1838>1850
	tienden	leen Overijssel	<1379-1800
		eig. fam. ter Maet	<1379-1415
		eig. Huis Weldam	1539-1613
		eig. fam. Peckedam/Marcklof	1613-1720
		eig. fam. Wiedenbroek	1720>1841
	uitgang 1 spint rogge	aan koster van Markelo	<1500>1823

- 1601 *en 1602 niet vermeld.*
- 1778 *Domeinkaart "Lyftugt Scholte Kagelink", HCO kaarteninventaris nummer 1269.*
- 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie D nummer 200.*

2784	erve Blokhorst		Middendorp
		allodiaal erve	
	Groot Blokhorst E 467	eig. Hendrikus Blokhorst	<1832<1854
		eig. Arend Jan Blokhorst	<1854-1896
		eig. Hermannus Blokhorst	vanaf 1896
	Klein Blokhorst E 438	eig. Hermanus Blokhorst	<1832-1852
		eig. Gerhardus Joh. Blokhorst	1862>1886

- 1601 *Dat gudt Blockhorst, ein herengudt, desolaet, groidt van gesey sess muddes landt, hierup he wel laten seyen ein muddes landt.* 0 - 15 - 0.
- 1602 *De Blockhorst, woeste, ses mudde gesey.*
- 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, gesplitst: sectie E nummers 438 en 467.*

- 2785 1601 *Noch ein Cater Spekenbrinck, sesz scheppel landts, giff de garve.* 0 - 22 - 8.
- 1602 *Speckenbrinck, sesz scheppel gesey, belopt hem 1 daler unde 11 stuver.*
- 1832 *Niet in gemeente Diepenheim; mogelijk gemeente Markelo, sectie C nummer 593.*

KERSPEL DIEPENHEIM

2786	erve ter Bornt		
		allodiaal erve	
		$\frac{1}{2}$ eig. Huis Pekkedam	1601
		$\frac{1}{2}$ eig. Willem Clophouwer	1601

- 1601 *Das erve ther Bornt, groit van gesey 7 muddes landt, gyn darup wonhafftich comparende halff Roleff van Beverforde ende half Willem Clophouwer, dre mudde noch desolaet.* 5 - 0 - 0.
- 1602 *Die Born, thin mudde gesey, belopt hem 9 daler.*
- 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, gesplitst: sectie A nummers 366 en 373.*

2787 erve Donkelaar / Donkelman /

eig.	graaf van Dalen	tot	1331
eig.	bisschop van Utrecht	vanaf	1331
eig.	Kerk te Diepenheim		1601
eig.	Huis Pekkedam		-1815
eig.	Gerrit Kremers	vanaf	1815
eig.	Hendrik ten Donkelaar	<1832-1854	
eig.	fam. Kremers	1854>1900	

1601 *Das erve Dunckler, thogehorich in de pastorie, groit negen muddes lant, noch dre muddes landt desolaet.* 6 - 0 - 0.

1602 *Donckeler, negen muddes landt geseyes, belopende 8 daler 3 stuver, dre khoeweyde, 6 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 214.*

2788 erve Elferink

leen	Overijssel	<1379-1800
eig.	Huis Warmelo	1417>1800

1601 *Dat gudt Elverinck, thin muddes landt, veer dachwerck groinland, veer dachwerck hoylandes.* 5 - 0 - 0.

1602 *Elverinck, thin muddes geseyes, 9 daler, veer dachwerck landt, 12 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, geen huis; land circa sectie C nummers 352-360.*

2789 erve de Schelve / Schelfer /

leen	Overijssel	1442-1800
eig.	fam. van Warmelo	1442-1557
eig.	fam. van Heerdt	1557-1620
eig.	Huis Warmelo	1620-1872
tiendvrij erve uitgang 132 kop rogge	eig. de eigenaren zelf aan Koster van Diepenheim	1872

1601 *Das erve Schelve, thin muddes lant, twe dachwerck hoylandes, thogehorich Johan van Heerde, giff de garve.* 5 - 0 - 0

1602 *Dat erve Schelve, thin muddes landt, 9 daler, dre dachwerck hoylandes, 9 stuver..*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 377.*

2790 erve Hogelaar

leen	Huis Almelo	<1679-1800
eig.	Huis Diepenheim	<1679-1816
eig.	fam. Dikkers Borne	1816-1857
eig.	Huis Diepenheim	1857>2000
uitgang f 9,75	aan	1843

1601 *Das erve Hogeler, acht muddes lant beseyet, veer muddes noch mit buskasie betagen. Das erve desolaet, niemans zyn residentie.* 6 - 0 - 0

1602 *Hogeler, thin muddes gesey, 9 daler, dre dach hoylandes, 9 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 26.*

2791 erve Keuzenkamp

leen	Overijssel	1716-1800
eig.	Huis Nijenhuis	<1716>2000

- 1601 *Kosenkamp, gyn meyer darup, thogehorich Kecken, darvan beseyet ungeferlich dre muddes landt, de restant desolaet.* 2 - 0 - 0.
 1602 *Kosenkamp, groidt van gesey sess muddes landt unde licht woeste. Hir wert van gebruckt dre muddes landes, belopt 2 daler, 21 stuver*
 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie A nummer 216.*

2792 erve ter Maat / Maatman /

leen	Overijssel	<1379-1709
eig.	Huis Nijenhuis	<1379-1444
eig.	Huis Weldam	1444>1709
leen	Overijssel	1716-1800
eig.	Huis Nijenhuis	<1716>1800

- 1601 *Das erve ther Mat, togehorig Ripperda, gans desolaet, groit van gesey 10 muddes landt.*
 1602 *De Maet, woeste, groidt van gesey veer muddes landt ungeferlich. Hir van gebrückt dre muddes landes, belopt 2 daler 21 stuver.*
 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 222.*

2793 erve Wilgenman / de Wilgen /

allodiaal erve		
eig.	Huis Warmelo	<1832-1839
eig.	Huis Diepenheim	1839-1867
eig.	Arend Jan Elderink	vanaf 1867

- 1601 *Wilgenman, desolaet ende mit buskasie betagen ende lang tit nicht beseyt.*
 1602 *Wilgenman, woeste, groidt van gesey ver muddes landt, twe dach hoylandes*
 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 707.*

2794 erve de Hemmel / Hemmelman /

allodiaal erve		
eig.	Huis Warmelo	<1832-1872

- 1601 *Hemmelman, veer mudde landes, thogehorich de Dachter, unde hervan gevende de garve.* 2 - 0 - 0
 1602 *Hemmelman, veer mudde gesey, 3 daler 18 stuver, twe dach hoylandes, 6 stuver.*
 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, geen huis; land sectie C nummers 396-408 en 411.*

2795 katerstede Wanink

allodiale katerstede		
eig.	fam. ten Zeldam	<1825-1852
eig.	Jan Harm Leferink	1852-1856
eig.	Huis Westervliet	1856>2000
uitgang f 4,50	aan Organist Kerk te Goor	<1838>1856

- 1601 *Waninck, ein herengudt (sic), groidt van gesey ver muddes landt, ein dachwerck groinlandes.* 2 - 0 - 0.
 1602 *Waninck, umbtrent veer muddes landt. Is eventwel gequotisert dewil ehr all zyn avont verbrandt ende nichts beholden. Nochtans gesadt up dre daler negentwintich stuver.*
 1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 697.*

2796 erve Riethorst

allodiaal erve		
eig.	Adolf Berck	1601
eig.	Huis Diepenheim	<1800-1815

eig. fam. ten Brummelaar 1815>1887
eig. Huis Westervliet >1887>2000

- 1601 *De Rethorst, ganz desolat, ein mit buskasie betagen, thogehorich Adolph Berck.*
1602 *De Rethorst, dry muddes gesey ungeferlich, ock woeste unde nicht gebruckt.*
1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 683.*

2797 erve Zweerink / Swerink /

allodiaal erve
eig. David Berck 1601
 $\frac{3}{4}$ eig. Huis Pekkedam <1811-1816
 $\frac{1}{4}$ eig. fam. Kuiper <1811-1816
geheel eig. fam. Kuiper 1816-1826
 $\frac{1}{4}$ eig. fam. Kuiper 1826-1845
verkoop na beslaglegging $\frac{3}{4}$ eig. Euphemia M.H. Tenk Old. 1826-1844
 $\frac{3}{4}$ eig. Huis Warmelo 1844-1845
geheel eig. Huis Warmelo 1845-1872
tiendvrij erve eig. de eigenaren zelf

- 1601 *Dat guidt Swerinck, groidt van gesey 8 muddes landt, thogehorich David Barck, dewelck dat selvig bewoent.* 4 - 0 - 0
1602 *Swerinck, ungeferlich acht muddes gesey, belopt 7 daler 6 stuver*
1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 292.*

2798 erve Broekhuis aan de Schipbeek

allodiaal erve

- 1601 *Breckhuisz, gelegen up de Schipbeek, desolat ende mit buskasie betagen, thogehorich de sich anmatigende Peter ten Brockhuisz, darinnne ungeferlich beseyet twe muddes lant.* 1 - 0 - 0.
1602 *Dat erve Breckhusz up de Schipbeek viif muddes gesey, belopt 4 daler 15 stuver, twe dach hoylandes, 6 stuver.*
1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer ?.*

2799 erve Berendsen aan de Schipbeek

allodiaal erve

eig. fam. Berendsen <1817>1872

- 1601 *Noch ein katerstede up de Schipbeek, thogehorich Bernt up de Schipbeek, groidt van gesey ein muddes lant.* 0 - 15 - 0.
1602 *Bernt up de Schipbeek, ein muddes gesey landes, belopt 27 stuver.*
1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 785.*

2800 1601 *Hans Coerrinck, in pantschap ein garden und ein halff muddes lant, ock gelegen up de Schipbeek.* 0 - 7 - 8.
1602 *Coerrinck, dre scheppel landes, 21 stuver*

2801 1601 *Swene Lukes landt, de Breckkamp, Styne Lukes lant zynnen alretides katerstede gewesen, liggende desolaet, disse dre groit van gesey veer muddes lant, up de nye caterstede geseyet ein halff muddes landt.* 0 - 15 - 0
1602 *Swener Lukens landt, twe muddes gesey, belopt 1 daler 24 stuver.*
1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie en nummer niet meer te bepalen.*

2802 erve het Venne

leen Overijssel

1401-1800

	eig. fam. ten Tye	1401-1447
	eig. fam. van Brantlicht	1447-1484
	achterleen Huis Saasveld	1484-1800
	eig. Huis Warmelo	<1547-1637
	eig. Gerrit Mariënborch Dev.	vanaf 1637
	$\frac{1}{2}$ eig. Hendrik ten Donkelaar	<1832-1849
	$\frac{1}{2}$ eig. Engbertus ten Raa	<1832-1849
geheel	eig. Engbert B. ten Raa	vanaf 1849
	eig. Huis Nijenhuis	<1965>2000

1601 *Dat Fenne, thogrich Wolter de Rode van Heckeren, groit van gesey dre muddes landt, darvan beseyet ungeferlicht ein muddes lant.* 0 - 15 - 0.

1602 *Dat Venne, woeste, groidt umbtrent viff muddes landt.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, zonder woonhuis, landerijen: sectie C nummers 165-168, 173, 173a, 179, 180, 184 en 185.*

2803 erve Plasman

1601 *Plasman, liggende in 't velt, ganz desolaet.*

1602 *Plasserie, ock woest, twe mudde gesey*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie en nummer niet meer te bepalen.*

2804 katerstede de Wezel

allodiale katerstede

eig. Gerrit Jan Berendsen

1832

1601 *De Wesel, desolat, ungeferlich van gesey dre muddes lant.*

1602 *De Wesel, woeste, veer muddes landt ungeferlich.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 902.*

2805 erve de Haar

1602 *De Haer, woeste unde niemandt darin woenhaftig, groidt van gesey 9 muddes landes, hiervan wert gebрукet twe muddes landes, belopt 1 daler 24 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 155.*

2806 erve Broekkamp

1602 *De Brokkamp, groidt van gesey umbtrent twe muddes landt, 1 daler 24 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 158.*

2806A erve de Helle

leen Overijssel 1442-1800

eig. fam. van Warmelo 1442-1620

eig. Huis Warmelo 1620-1640

eig. Joan Sluijse 1640>1667

eig. Arend Scholten 1832

eig. Jan Vruwink -1847

eig. Huis Warmelo 1847>1858

eig. Huis Diepenheim <1965>2000

1601 *en 1602 niet genoemd.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 416.*

Volgende de jonkeren.

2807 Huis Nijenhuis

leen	Overijssel	<1379-1800
eig.	fam. Sticke	<1379-1444
eig.	fam. van Beckum	1457-1604
eig.	fam. van Hoevel	1604-1789
eig.	fam. Schimmelpennink	1799>2000

1601 *Rodolf van Hovel zin havesete, groit van gesey, als ehr secht, viffthin muddes lant, tien dach hoylandt.* 7 - 15 - 0.

1602 *Rodolph van Hovel, viffthien muddes gesey, belopt 13 daler 15 stuver dre dach hoylandes, 9 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie A nummer 263.*

2808 Huis Pekkedam

	allodiaal Huis no. 10	
eig.	fam. van Bevervoorde	<1519-1606
eig.	fam. van Doetinchem	1606-1668
leen	Overijssel	1614-1800
eig.	fam. de Roode v. Heeck.	1668-1685
eig.	Jan Rabo van Keppel	1697-1735
eig.	fam. Sloet tot Warmelo	1735-1759
eig.	Jan Hendrik Muiderman	1759-1811
eig.	fam. van Noort	1811-1815
eig.	Huis Nijenhuis	1815>2000
	Huis afgebroken	circa 1826

1601 *Rodolf van Beverforde, groidt van gesey umbtrent 10 muddes lant, dre dachwerck hoylandes.* 5 - 0 - 0.

1602 *Beverforde, dertien muddes gesey, belopende 11 daler unde 21 stuver dre dach hoylandes, 9 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, afgebroken: huisplaats sectie A nummers 172-173.*

2809 Huis Warmelo

	allodiaal Huis	tot 1415
leen	Overijssel	1415-1800
eig.	fam. van Warmelo	<1339-1600
eig.	fam. van Batenborg	1600-1621
eig.	fam. van Gelre	1621-1654
eig.	fam. Sloet	1654-1872
eig.	fam. Meyjes	1892-1926
eig.	fam. Creutz	1926-1952
eig.	Prins der Nederlanden	1952-1971
eig.	fam. Avenarius	vanaf 1977

1601 *De havesat Wermell, thogehorich Batenborch, groidt van gesey 11 muddes lant, viff dachwerck hoylandt ungeferlich.* 5 - 15 - 0.

1602 *Wermel, groidt van gesey elven muddes landt, belopt 9 daler 27 stuver, unde viff dachwerck hoylandes, 15 stuver.*

1832 *Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 527.*

2809A Huis Diepenheim

	eig. graaf van Dalen	1180-1331
	landsheerlijk domein	1331-1635
in pandschap gegeven	aan Gelre en anderen	1336-1380
	huis verwoest	in 1536
in pandschap gegeven	aan Jan van Warmelo e.a.	1556-1635
	leen Overijssel	1635-1800
	bouw van nieuw huis	in 1648
	eig. fam. Bentinck	1635-1816
	eig. G.J.O.D. Dijkers Borne	1816-1818
	eig. Lodewijk Arend Sloet	1818-1867
	eig. fam. Schimmelpenninck	1867-1925
	eig. fam. de Vos van Steenwijk	1925>2000

1601 en 1602 niet genoemd (Huis was verwoest en nog niet opgebouwd).

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 90.

2809B erve Wolbers

uitgang f 3,60 aan Kerk te Markelo <1500>1823

1601 en 1602 niet genoemd.

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, ligging onbekend.

2809C erve Bekkenkamp

allodiaal erve no.12
eig. Huis Pekkedam <1811-1815
eig. Huis Nijenhuis vanaf 1815

1601 en 1602 niet genoemd.

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie A, geen huis, lag ten zuiden van Huis Nijenhuis.

2809D erve Breuker

allodiaal erve no.11
eig. Huis Pekkedam <1811-1815
eig. Huis Nijenhuis 1815>2000

1601 en 1602 niet genoemd.

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie A, geen huis, lag ten zuiden van Huis Nijenhuis.

2809E erve Schoman

allodiaal erve
eig. fam. Schoman <1829>1865

1601 en 1602 niet genoemd.

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 854.

2809F erve Oosterkamp

allodiaal erve
eig. fam. Roesink <1832>1878

1601 en 1602 niet genoemd.

1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 884.

2809G	erve Roesink	allodiaal erve eig. Jan Koster	1832
	<i>1601 en 1602 niet genoemd.</i>		
	<i>1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 875.</i>		
2809H	erve Oude Sluis	allodiaal erve, gesticht eig. fam. van der Sluis eig. Herv. Diaconie Haaksb. erve versplinterd huisperceel eig. Hermannus Nijenhuis	circa 1611 -1741 1741-1909 in 1909 vanaf 1909
	<i>1601 en 1602 niet genoemd, want bestaat nog niet.</i>		
	<i>1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie B nummer 868.</i>		
2809J	erve Nieuwe Sluis	allodiaal erve, gesticht eig. Roelof ten Cate eig. fam. Temmink	circa 1615 1832<1853 <1853>1897
	<i>1601 en 1602 niet genoemd, want bestaat nog niet.</i>		
	<i>1832 Kadaster gemeente Diepenheim, sectie C nummer 48.</i>		

STADGERICHT DIEPENHEIM

	<i>1601 Annotatie von die landerie, so dat stedeken Diepenhem ihn gebrueck heft, ehr en bevorens thott tweimahllen ahn saligen Ripperda overgegeven.</i>	
3188	<i>1601 Juncker Alert von Beverfoorden in die Rees, 6 mudde 's lants, die helfte belmondich, noch 3 mudde 's lants in den essh.</i>	4 - 15 - 0.
3189	<i>1601 Hase Broeck, 5 mudde 's lantz.</i>	2 - 15 - 0.
3190	<i>1601 Geert Leysingk, 3½ mudde 's lantz.</i>	1 - 22 - 8.
3191	<i>1601 Geert then Nienhuiss, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3192	<i>1601 Steven Kremer, 1½ mudde.</i>	0 - 22 - 8.
3193	<i>1601 Johan Schultenn, 4 mudde.</i>	2 - 0 - 0.
3194	<i>1601 Freryck Jansenn, 6 mudde 1 schepel.</i>	3 - 1 - 12.
3195	<i>1601 Johann Broecker en Johan van Laer t'samen, 2½ mudde.</i>	1 - 7 - 8.
3196	<i>1601 Johann Bloett, 5 mudde.</i>	2 - 15 - 0.
3197	<i>1601 Wessell Timmermahns, 2½ schepel.</i>	0 - 9 - 6.

3198	1601	<i>Johan Bruinss, 3 schepel,</i>	0 - 11 - 4.
3199	1601	<i>Geert Kuipper, 4 mudde.</i>	2 - 0 - 0.
3200	1601	<i>Hendrick Boemkamp, 3½ mudde.</i>	1 - 22 - 8.
3201	1601	<i>Die Bauwmeister, 1 schepel.</i>	0 - 1- 12.
3202	1601	<i>Hendrick Kremer, 5½ schepel.</i>	0 - 20 - 10.
3203	1601	<i>Deryck Schlutter, ½ mudde.</i>	0 - 7 - 8.
3204	1601	<i>Buschoff, 2 mudde 1 schepel.</i>	1 - 3 - 12.
3205	1601	<i>Juffer Elisabeth, 3 mudde.</i>	1 - 15 - 0.
3206	1601	<i>Die Raemacker, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3207	1601	<i>Bruin Leisingk, 1 mudde.</i>	0 - 15 - 0.
3208	1601	<i>Berent ther Flutter, wonende in 't karspell, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3209	1601	<i>Johan Broecken den oldenn, 2½ schepel.</i>	0 - 9 - 6.
3210	1601	<i>Die Muller, 1½ mudde.</i>	0 - 22 - 8.
3211	1601	<i>Hermann vonn Delden, 6 schepel.</i>	0 - 22 - 8.
3212	1601	<i>Claess Sageschnieders, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3213	1601	<i>Wolter Elvering, 7 schepel.</i>	0 - 26 - 4.
3214	1601	<i>Hendryck Tybringk, 3 mudde 5 spint.</i>	1 - 20 - 0.
3215	1601	<i>Lammert Hemelmahns, 2 mudde, 2 schepel.</i>	1 - 3 - 12.
3216	1601	<i>Johan nieuwe meyer, 7 schepel.</i>	0 - 26- 4.
3217	1601	<i>Johann Boegeholt, 1½ schepel.</i>	0 - 5 - 10.
3218	1601	<i>Tessemacker, 6 schepel.</i>	0 - 22 - 8.
3219	1601	<i>Berent Berentzen, 6 schepel.</i>	0 - 22 - 8.
3220	1601	<i>Berent ther Ravenshorst, 7 schepel.</i>	0 - 26- 4.
3221	1601	<i>Johan Timmermahns, 2½ mudde.</i>	1 - 7 - 8.
3222	1601	<i>Engbert Tyess, 1 mudde.</i>	0 - 15 - 0.

3223	1601	<i>Derick Saegeschnieders, 2 mudde, 1 schepel.</i>	1 - 11 - 12.
3224	1601	<i>Wessell Petersenn, 7 schepel.</i>	0 - 26 - 4.
3225	1601	<i>Wolbert Jansen, 7 mudde ,1 schepel.</i>	3 - 18 - 12.
3226	1601	<i>Herman ther Achter, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3227	1601	<i>Geerlich van den Ham, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.
3228	1601	<i>Berent Kruger, 3 schepel.</i>	0 - 11- 4.
3229	1601	<i>Juncker Ruloeff von Beverfoorden, 6 mudde.</i>	3 - 0 - 0.
3230	1601	<i>Arent Schulten, 3 schepel.</i>	0 - 11 - 4.

1601 *Diese annotatie ein ieder mit eides plicht vor unss scheppen thor utsagen gedahn, en ferner wo nodich will erholten.*

Ahn die gecommitterden van Ridderschap ende Steden der landtschap vann Overissell.

Oitmodigklichenn ihn aller gehorsamer underdanicheitt, biddende en begerende ein guediges ihnsiehn hierinne hebben willen, na dem mahl den meisten deel roggen geseyes ist thom andern mahl wiederumb umme gebauwet worden.

Ock nhun datt betere is die boeckweitte gantz en gar verforenn, also dat die samptlichen des stedekens Diepenhem in grott armode darover werden geraden, thun sich heyr den heeren ein gnediges insien t'hebben vorsehen. Hiermit samptliche heeren ihre welfinden ihn schutz des allerhöchste gnediglichen thun empfehlen.

Datum, Diepenhem den diengstag nach Petri et Pauli anno 1601.

Der heeren ihres welfinden gehorsame undt willege undersattung.

Burgemeistern, scheppenn en samptliche gemeinte des stedekens Diepenhem.

BRONNEN RICHTERAMBT DIEPENHEIM.

A

Allodiale erven richteramdt Diepenheim

Archief: HCO Zwolle, toegang 47.1 archief richteramdt Diepenheim

Almelo, Huis lenen

Archief: HCO Zwolle, Huisarchief Almelo.

Inventaris: A.J. Mensema e.a., "Leenrepertorium van het huis Almelo 1236-1917", Uitgaven RAO Zwolle nummer 32, leen 180, Zwolle 1993.

B

Brandlecht, Huis in Bentheim

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995. Zie index aldaar.

D

Diepenheim, Huis

Archief: Geen huisarchief bewaard gebleven.

Enige stukken bevinden zich in archief van het Huis Schoonheten bij Raalte.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 170-182. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 23-25 en kaart pag. 51.

Diepenheim, Stad en Kerspel

Literatuur: J. van der Veen, "De Diepenheimse erven uit de jaren 1188, 1578 en 1601" artikel in VORG Verslagen en mededelingen 75, Zwolle 1960.

L.G.Chr. Grabandt, "De Heerlijkheid Diepenheim tot 1331", Uitg. "Old Deep'n", 1998.

Jaap van Soest, "Het einde van de marke van Diepenheim", uitg. "Old Deep'n", 2013.

Hein Jongbloed, "De Diepenheimse kroniek", In Overijsselse Historische Bijdragen, 2014.

Domeinen, zie 's Rijks Domeinen

H

ter Hunnepe, Klooster te Colmschate

Archief: HCO Zwolle, toegang 190.1 en 190.2 Stift ter Hunnepe 1580-1811, met name nummers 315, 409 en 570, alsmede regesten 31, 42, 49, 55, 63, 73 en 83.

K

Kagelink, Hof te Markvelde

Archief: HCO Zwolle, toegang 3.1, inv.nrs. 2791-2999.

Literatuur: P.G. Aalbers, "Het einde van de horigheid in Twente en Oost-Gelderland 1795-1850", Uitgave VORG werken 35, Zutphen 1979.

R.F.A. Rorink, "Verbonden door de echte", Twente Akademie Reeks 5, Almelo 1996.

M

Markelo, Kerk en Koster miskoorn

Archief: HCO Zwolle, toegang 145 hypothecaire boekhouding, inv.nr. 466, Inschrijvingsregister kantoor Deventer, deel XIV acte nummer 134 (1823), alsmede deel V acte nummers 576 en 577 (1812).

Munster, bisdom

Archief: Staatsarchiv Münster, Fürstentum Münster, Kabinetsregistratur, inv.nr. 1317, pag. 12.

N

Nijenhuis, Huis in Diepenheim

Archief: HCO Zwolle, familiearchief Van Hoevell tot Nijenhuis 1385-1850.
Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 183-193. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 28-30 en kaart pag. 53.

Nijenhuis, Huis te Diepenheim lenen

Literatuur: J. Belonje en F.G.F.M.G. van Hövell tot Westerflier, "Leenregister van de Hovele en het Nijenhuis", Utrecht 1981.

O

Oldenzaal, Kapittel

Archief: N.A. den Haag, 2^e afd., adm. der nationale domeinen en geestelijke goederen 1808-1814. toegang 2.01.23 inv.nr. 352, "Lijsten van goederen behorende tot de administratie van het Kapittel Oldenzaal", d.d. 04.02.1812 opgemaakt door H. Penninck Hzn.
Literatuur: J. en E. Geerdink, "Calendarium et Necrologium Ecclesiae S. Plechelmi in Oldenzalia", bij "Eenige Bijdragen tot de Geschiedenis van het Archidiaconaat en Aartspriesterschap Twente", Vianen 1895. (NB: de genoemde erven en tienden zijn geschonken bij de fundatie van jaargedachtenissen die in het Calendarium vermeld worden.) zie overzicht
H. Woolderink, "Schenkeningen aan het kapittel Oldenzaal", ongepubliceerd bestand.
H.J.M. Weustink, "De rechtsgeschiedenis van de stad Oldenzaal en van de mark Berghuizen tot 1795", Assen 1962.

Oosterhof, Huis in Rijssen

Archief: HCO Zwolle, in twee gedeelten.
Inventaris: G.J. ter Kuile e.a., "Archieven der familie van Ittersum 1391-1931", Zwolle 1956.
Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 335-344. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 31-32 en kaart pag. 54.

Overijssel, lenen

Inventaris: E.D. Eijken, "Repertorium op de Overstichtse en Overijsselse leenprotocollen 1379-1805", Uitgaven RAO Zwolle, in 8 delen nrs. 49-56, Zwolle 1995.

P

Pekkedam, Huis in Diepenheim

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995,

pag. 194-199. Zie ook literatuur, huisarchief en bronvermelding aldaar.

R

's Rijks Domeinen verkopen

Literatuur: H. Woolderink, "Verkopen van Domeinen in Twente", ongepubliceerd bestand.

S

Saasveld, Huis in Dulder leenkamer

Inventaris: A.J. Mensema, "Repertorium op het leenregister van de havezate Saasveld", Uit: "Repertoria van de particuliere leenkamers in Overijssel", deel 2, HCO 1988, pag. 429-430.

W

Warmelo, Huis in Kerspel Diepenheim

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 200-212. Zie ook literatuur, huisarchief en bronvermelding aldaar.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 43 en kaart pag. 59.

Weddern, Kartuizerklooster Mariënburg te Dülmen (D)

Archief: Herzog von Croy'sche Verwaltung in Dülmen, archiefbestand "Kloster Mariënburg".
Literatuur: Herman Markink, "Verhalen over de geschiedenis van Stad en Heerlijkheid Borculo", Kleine Reeks nr.10, 2004. Het Kartuizenklooster Mariënburg te Weddern bij Dülmen (1476-1804).

Weldam, Huis in Kerspel Goor

Archief: Bevindt zich in de rentmeesterij van Huis Weldam bij Goor.
Inventaris: G.J. ter Kuile, "Inventaris van het Huisarchief van de voormalige havezate Weldam bij Goor", Uitgave Rijksarchief Overijssel, Zwolle typoscript 1968. alsmede H.H. Jongbloed e.a., "Inventaris stukken in het huisarchief Twickel, behorende tot het huisarchief Weldam, 1431-1926", Zwolle/Delden, typoscript 1988.
Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 366-379. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
G.J. Geerts, "Weldam, de geschiedenis van een landgoed", Goor 2002.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 44-46 en kaart pag. 60.

Westervlier, Huis in Stokkum

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 380-385. Zie ook literatuur, huisarchief en bronvermelding aldaar.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 28-30 en kaart pag. 53.

INDEX RICHTERAMBT DIEPENHEIM.

A

ter Achter, Herman	Stad Diepenheim	3226
van Achtevelt, Ludolph	Markvelde	2771
Achternveld,	marke	zie Markvelde, Achternveld
Almelo, Huis	leen	2790
Armen,	zie Diepenheim en Haaksbergen	
Avenarius, familie	Kerspel Diepenheim	2809

B

van Batenborg,	familie	2809
van Beckum, familie	Kerspel Diepenheim	2807
Bekkedam, erve	Markvelde	2783A
Bekkenkamp, erve	Kerspel Diepenheim	2809C
Bentinck, familie	Kerspel Diepenheim	2809A
Berck, Adolf	Kerspel Diepenheim	2796
Berck, David	Kerspel Diepenheim	2797
Berendsen, erve	aan de Schipbeek	2799
Berendsen, familie	Kerspel Diepenheim	2799
Berendsen, Berend	Stad Diepenheim	3219
Berendsen, Gerrit Jan	Kerspel Diepenheim	2804
van Bevervoorde, Alert	Stad Diepenheim	3188
van Bevervoorde, Roelof	Kerspel Diepenheim	2786, 2808
van Bevervoorde, Roelof	Stad Diepenheim	3229
Bisdom Keulen		zie Keulen, Bisdom
Bisdom Munster		zie Munster, Bisdom
Bisdom Utrecht		zie Utrecht, Bisdom
Bispielink, erve	Markvelde	2764
Bispielink, Berend	Markvelde	2764
Bisperink, erve	Markvelde	2764
Bispink, erve	Markvelde	2764
Bloet, Johan	Stad Diepenheim	3196
Blokhorst, erve	Markvelde	zie Groot en Klein Blokhorst
Blokhorst, Arend Jan	Markvelde	2784
Blokhorst, Gerhardus.J.	Markvelde	2784
Blokhorst, Hendrikus	Markvelde	2784
Blokhorst, Hermannus	Markvelde	2784
Blokhorst, Hermanus	Markvelde	2784
Boegeholt, Johan	Stad Diepenheim	3217
Boerman, erve	Markvelde	2777
Boerman, Jannes	Markvelde	2766
Boerman, wed. Jannes	Markvelde	2777
Boevink, erve	Markvelde	2769
Bonkink, erve	Markvelde	2767
Bonkink, Gerrit Jan	Markvelde	2767
Boomkamp, Hendrik	Stad Diepenheim	3200
ter Bornt, erve	Kerspel Diepenheim	2786
Bot(t)erhuis, erve	Markvelde	2763
Botterhuis, Arend	Markvelde	2763
Bouwmeester, Jannes	Markvelde	2783, 2783A
de Bouwmeester	Stad Diepenheim	3201
van Brantlicht, familie	Bentheim	2802
Breuker, erve	Kerspel Diepenheim	2809D
Broek, Hase	Stad Diepenheim	3189
Broeken den olden, Johan	Stad Diepenheim	3209
Broeker, Johan	Stad Diepenheim	3195
Broekhuis, erve	aan de Schipbeek	2798
ten Broekhuis, Peter	Kerspel Diepenheim	2798

Broekkamp, erve	Kerspel Diepenheim	2806
(ten) Bruggencate,	familie	2763-2765, 2767, 2769, 2769A
Bruggink, weduwe J.	Almelo	2777
Bruins, Johan	Stad Diepenheim	3198
Brummelaar, erve	Markvelde	2778
ten Brummelaar, Herm.J.	Markvelde	2781
Brummelaar, Jan Hendrik	Markvelde	2783, 2783A
ten Brummelaar, familie	Kerspel Diepenheim	2796
Brummelman, erve	Markvelde	2778
Bunkink, erve	Markvelde	2767
Buschoff	Stad Diepenheim	3204
Buurman, erve	Markvelde	2777

C zie ook K

ten Cate, Roelof	Kerspel Diepenheim	2809J
Clophouwer, Willem	Kerspel Diepenheim	2786
Coerrinck, Hans	Kerspel Diepenheim	2800
Creutz, familie	Kerspel Diepenheim	2809

D

de Dachter, eigenaar	Kerspel Diepenheim	2794
van Dalen,	graaf	2770, 2783, 2787, 2809A
Damme, erve	Markvelde	2766
van den Damme, Rolof	Markvelde	2767
Dammink, erve	Markvelde	2766
van Delden, Herman	Stad Diepenheim	3211
Diaconie		zie Armen
Diepenheim		zie Kerspel en Stadgericht
Diepenheim, Alg. Armen	uitgang	2781
Diepenheim, Huis	Kerspel Diepenheim	2809A
Diepenheim, Huis	erven	2790, 2793, 2796, 2806A
Diepenheim, Kerk	erve	2787
Diepenheim, Koster	uitgang (miskoorn)	2789
Dikkers, familie	Borne	2790, 2809A
van Doetinchem,	familie	2808
Domeinen, 's Rijks	zie 's Rijks Domeinen	
Donkelaar, erve	Kerspel Diepenheim	2787
ten Donkelaar, Hendrik	Kerspel Diepenheim	2787, 2802
Donkelman, erve	Kerspel Diepenheim	2787

E

Eeftink, familie	Markvelde	2782
Elderink, Arend Jan	Kerspel Diepenheim	2793
Elferink, erve	Kerspel Diepenheim	2788
Elferink, Wolter	Stad Diepenheim	3213
Ensink, erve	Markvelde	2781
Eysink, Bernardus Gerh.	Markvelde	2783

F

ter Flutter, Berent	Stad Diepenheim	3208
---------------------	-----------------	------

G

Geesink, erve	Markvelde	2780
van Gelre, hertog		2809A
van Gelre, familie		2809
Gesink, Gerrit Jan	Markvelde	2771

Goor, Organist	uitgang	2795
Groot Blokhorst, erve	Markvelde	2784
Groothedde, Anthony	Markvelde	2772

H

Haaksbergen, Herv. Diaconie	erve	2809H
de Haar, erve	Kerspel Diepenheim	2805
Haghuis, erve	Markvelde	2782
ten Haghuis, familie	Markvelde	2782
van den Ham, Geerlich	Stad Diepenheim	3227
Hannink, erve	Markvelde	2765
Hartgerink, Derk	uitgang	2773
Hartgerink, Gerrit Jan	Markvelde	2769, 2769A
Hartgerink, Jan	Markvelde	2769
van Heerdt,	familie	2789
de Helle, erve	Kerspel Diepenheim	2806A
Hemelmans, Lammert	Stad Diepenheim	3215
de Hemmel, erve	Kerspel Diepenheim	2794
Hemmelman, erve	Kerspel Diepenheim	2794
Hennink, erve	Markvelde	2765
Hennink, Albert	Markvelde	2765
van Hoevel, familie	Kerspel Diepenheim	2807
Hof Kagelink	zie Kagelink, Hof	
Hogelaar, erve	Kerspel Diepenheim	2790
ten Hoopen, Jan Roelof	Markvelde	2769
Huinink, familie	Markvelde	2763
Huis Diepenheim	zie Diepenheim, Huis	
Huis Nijenhuis	zie Nijenhuis	
Huis Pekkedam	zie Pekkedam	
Huis Saasveld	zie Saasveld	
Huis Twickel	zie Twickel	
Huis Warmelo	zie Warmelo	
Huis Weldam	zie Weldam	
Huis Westervlier	zie Westervlier	
ter Hunnepe, Klooster	erven	2763-2769, 2769A, 2769B, 2769C, 2769D
ter Hunnepe, Klooster	tienden	2775

J

Jansen, Frerik	Stad Diepenheim	3194
Jansen, Wolbert	Stad Diepenheim	3225
Juffer Elisabeth	Stad Diepenheim	3205

K

Kagelink, Hof	Markvelde	2783
Kagelink, Hof 2783A	hofhorige erven	2770, 2772-2774, 2776, 2777, 2779, 2780, 2782, 2783,
Kamphuis, erve	Markvelde	2772
Kamphuis, Jan Hendrik	Markvelde	2772
Kecken, eigenaar	Kerspel Diepenheim	2791
van Keppel, Jan Rabo	Kerspel Diepenheim	2808
Kerk te Goor	zie Goor, Organist	
Kerk te Markelo	zie Markelo, Kerk en Koster	
Kerk te Neede	zie Neede, Kerk	
Kerk te Velen	zie Velen, Kerk	
Kerk te Wegdam	zie Wegdam, RK Kerk	
Kerspel Diepenheim	buurschap	2786 – 2809J
Keulen, Bisdom	leen	2769D

Keuzenkamp, erve	Kerspel Diepenheim	2791
Klein Blokhorst, erve	Markvelde	2784
Klooster ter Hunnepe	zie ter Hunnepe, Klooster	
Klooster Wedderen	zie Wedderen, Klooster	
Koster, Jan	Kerspel Diepenheim	2809G
Kremer, Hendrik	Stad Diepenheim	3202
Kremer, Steven	Stad Diepenheim	3192
Kremers, Gerrit	Kerspel Diepenheim	2787
Kremers, familie	Kerspel Diepenheim	2787
Kruger, Berend	Stad Diepenheim	3228
Kuiper, familie	Kerspel Diepenheim	2797
Kuiper, Geert	Stad Diepenheim	3199

L

van Laar, Johan	Stad Diepenheim	3195
Leferink, Jan Harm	Kerspel Diepenheim	2795
Leppink, erve	Noordijk (gem. Neede)	2769D
Leppink, familie	Noordijk (gem. Neede)	2769D
Leusink, erve	Markvelde	2779
Leusink, Bruin	Stad Diepenheim	3207
Leusink, Geert	Stad Diepenheim	3190
Loesink, erve	Markvelde	2779
Luesink, Arend	Markvelde	2779
Luesink, erven Jan	Markvelde	2779
Lukens, Swener	Kerspel Diepenheim	2801

M

ter Maat, erve	Kerspel Diepenheim	2792
ter Maet, familie	tienden	2772, 2773, 2781, 2783, 2783A
Marckloff, familie	erve	2781
Marckloff, familie	tienden	2772, 2773, 2781, 2783, 2783A
Mariënborch. Gerrit	Deventer	2802
Markelo, Kerk	uitgang	2809B
Markelo, Koster	uitgangen (miskoon)	2770-2773, 2780-2783, 2783A
Markvelde,	buurschap	2763 – 2785
Markvelde,	Achternveld	2763 – 2769A
Markvelde,	Middendorp	2774 – 2779, 2784
Markvelde,	Negenhuizen	2770 – 2773, 2780 – 2783A
Markvelde,	watermolen	2769A
Marshuis, erve	Markvelde	2771
Mazzoli, Dominico. B.	Markvelde	2773
Meyjes, familie	Kerspel Goor	2773, 2809
Middendorp,	marke	zie Markvelde, Middendorp
Morshuis, erve	Markvelde	2771
Muiderman, Jan Hendrik	Kerspel Diepenheim	2808
Mulert tot Voorst, Jan		2778
Muller, erve	Markvelde	2769
de Muller	Stad Diepenheim	3210
Munster, Bisdom	borgleen Nienborg	2783

N

Nederlanden, Prins der	Soestdijk	2809
Neede, Kerk	wasgeld	2763
Neede, Koster	miskoon	2763, 2765-2768, 2777
Neede, Voorganger	miskoon	2768
Negenhuizen,	marke	zie Markvelde, Negenhuizen
Nieuwe Sluis, erve	Kerspel Diepenheim	2809J
Noordijk,	buurschap gem. Neede	2769D

van Noort, familie	Kerspel Diepenheim	2808
Nijenhuis, Huis	Kerspel Diepenheim	2807
Nijenhuis, Huis	erven	2791, 2792, 2802, 2809C, 2809D
Nijenhuis, Huis	tienden	2792
Nijenhuis, erve	Markvelde	2769B
ten Nijenhuis, Geert	Stad Diepenheim	3191
Nijenhuis, Hermannus	Kerspel Diepenheim	2809H
Nijhof, erve	Markvelde	2770
Nijhof, weduwe Gerrit	Markvelde	2770
Nijhof, Jan Lambert	Markvelde	2770
Nijland, Johan	Markvelde	2770
Nijmeijer, Johan	Stad Diepenheim	3216

O

Odink, erven	Markvelde	2767
Oldenzaal, Kapittel	tienden	2763, 2778
Ooink of Odink, Gerrit	Markvelde	2767
Oosterkamp, erve	Kerspel Diepenheim	2809F
Op de Schipbeek, Bernt	Kerspel Diepenheim	2799
Oude Sluis, erve	Kerspel Diepenheim	2809H
Overhagen van Twickelo, familie		2778
Overijssel,	lenen	2765-2767, 2771-2773, 2775, 2776, 2778, 2781, 2783, 2783A, 2788, 2789, 2791, 2792, 2802, 2806A, 2807-2809, 2809A

P

Peckedam, familie	erve	2781
Peckedam, familie	tienden	2772, 2773, 2781, 2783, 2783A
Pekkedam, Huis	Kerspel Diepenheim	2808
Pekkedam, Huis	erven	2786, 2787, 2797, 2809C, 2809D
Petersen, Wessel	Stad Diepenheim	3224
Plasman, erve	Kerspel Diepenheim	2803

R

ten Raa, Engbert B.	Kerspel Diepenheim	2802
ten Raa, Engbertus	Kerspel Diepenheim	2802
de Raemacker	Stad Diepenheim	3206
ter Ravenshorst, Berend	Stad Diepenheim	3220
de Rees	Stad Diepenheim	3188
Reimelink, erve	Markvelde	2776
Reimelink, Egbert	Markvelde	2776
Relker, erve	Markvelde	2774
ten Relker, Gerdt	Markvelde	2774
Relker, Gerrit	Markvelde	2774
Relleker, erve	Markvelde	2774
Riethorst, erve	Kerspel Diepenheim	2796
(van) Ripperda,	familie	2775, 2792
de Rode van Heeckeren,	familie	2802, 2808
Roesink, erve	Kerspel Diepenheim	2809G
Roesink, familie	Kerspel Diepenheim	2809F
Rot, familie	Markvelde	2779
's Rijks Domeinen	uitgang	2767
Rypinchorst, erve	Markvelde	2769C

S zie ook Z

Saasveld, Huis	achterleen	2802
Sagesnieders, Claas	Stad Diepenheim	3212
Sagesnieders, Derk	Stad Diepenheim	3223

Schelfer, erve	Kerspel Diepenheim	2789
de Schelve, erve	Kerspel Diepenheim	2789
Schimmelpennink, fam.	Kerspel Diepenheim	2807, 2809A
Schlutter, Derk	Stad Diepenheim	3203
Scholte Kagelink, Hof	Markvelde	<u>2783</u> , 2783A
Scholten, erve	Markvelde	2768
Scholten, Arend	Kerspel Diepenheim	2806A
Scholten, Gerrit	Markvelde	2768
Schoman, erve	Kerspel Diepenheim	2809E
Schoman, familie	Kerspel Diepenheim	2809E
Schulten, Arend	Stad Diepenheim	3220
Schulten, Johan	Stad Diepenheim	3193
Seckencamp, erve	Markvelde	2772
Sloet, Lodewijk Arend	Kerspel Diepenheim	2809A
Sloet tot Warmelo	Kerspel Diepenheim	2808, 2809
Sluijse, Joan	Kerspel Diepenheim	2806A
van der Sluis, familie	Kerspel Diepenheim	2809H
Spekenbrink, kate	Kerspel Goor?	2785
Stadgericht Diepenheim	Stad Diepenheim	3188 – 3230
Sticke, familie	Kerspel Diepenheim	2807
Swerink, erve	Kerspel Diepenheim	2797

T

Temmink, familie	Kerspel Diepenheim	2809J
Tenk, Euphemia M.H.	Oldenzaal	2797
Tessemaker	Stad Diepenheim	3218
Teutelink, erve	Markvelde	2775
Timmermans, Johan	Stad Diepenheim	3221
Timmermans, Wessel	Stad Diepenheim	3197
Tybrink, Hendrik	Stad Diepenheim	3214
ten Tye, familie	Kerspel Diepenheim	2802
Tyes, Engbert	Stad Diepenheim	3222

U

Utrecht,	Bisdom	2770, 2783, 2787
----------	--------	------------------

V zie ook F

Varenbrink, erve	Markvelde	2773
Varenbrink, familie	Markvelde	2773
Velen, Kerk	tins	2769B
het Venne, erve	Kerspel Diepenheim	2802
de Vos van Steenwijk,	familie	2809A
Vruwink, Jan	Kerspel Diepenheim	2806A
Vunderink, familie	Markvelde	2774

W

Wanink, katerstede	Kerspel Diepenheim	2795
Warmelo, Huis	Kerspel Diepenheim	2809
Warmelo, Huis	erven	2788, 2789, 2793, 2794, 2797, 2802, 2806A
van Warmelo,	familie	2766, 2789, 2806A, 2809, 2809A
Weddern, Klooster	uitgangen	2763-2765, 2767, 2769, 2769A, 2777-2779
Wegdam, RK Kerk	erve	2772
Weldam, Huis Kerspel Goor, erven		2775, 2792
Weldam, Huis Kerspel Goor, tienden		2772, 2773, 2776, 2781, 2783, 2783A
Weldam, Huis Kerspel Goor, uitgangen		2766, 2773, 2777
Westervlier, Huis	erven	2795, 2796
Weynckens, Berent	Markvelde	2782

de Wezel, katerstede	Kerspel Diepenheim	2804
Wiedenbroek, erve	Markvelde	2781
Wiedenbroek, familie	Markvelde	2781
Wiedenbroek, familie	tienden	2772, 2773, 2776, 2781, 2783, 2783A
de Wilgen, erve	Kerspel Diepenheim	2793
Wilgenman, erve	Kerspel Diepenheim	2793
Wolbers, erve	Kerspel Diepenheim	2809B

Z zie ook S

ten Zeldam, familie	Kerspel Diepenheim	2795
Zutphen, Dekenkamer	uitgangen	2763, 2765-2767, 2777
Zweerink, erve	Kerspel Diepenheim	2797